

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ,
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΚΟ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Διπλωματική Εργασία

Ταπατά Ευθυμία

Αθήνα

Φεβρουάριος 2022

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΜΚΟ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΕ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ. ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

Ευθυμία Ταπατά

Διπλωματική εργασία υποβαλλόμενη για την εκπλήρωση των
απαιτήσεων του

**ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΤΙΤΛΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια

Ειρήνη Δασκαλοπούλου

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει σκοπό να αναφερθεί στον ρόλο των ΜΚΟ στην παροχή υπηρεσιών σε πρόσφυγες και μετανάστες. Το προσφυγικό και μεταναστευτικό φαινόμενο αποτελούν διαχρονικά ζητήματα. Στην συγκεκριμένη εργασία θα πραγματοποιηθεί διεξοδική ανάλυση των παραπάνω φαινομένων με σκοπό ο αναγνώστης στο τέλος της εργασίας να είναι πλήρως ενημερωμένος για αυτά τα ευαίσθητα ζητήματα της μετανάστευσης και του προσφυγικού φαινομένου. Επιπλέον αναλύεται η βοήθεια που παρέχει η Ευρωπαϊκή Ένωση (οικονομική και μη) αλλά και η βοήθεια των ΜΚΟ προς τις ευαίσθητες ομάδες. Επιπρόσθετα θα αναλυθούν όροι όπως: κοινωνία των πολιτών, εθελοντισμός, προσφυγική κρίση. Θα γίνει μνεία στις χρηματοδοτήσεις που δέχονται οι ΜΚΟ και για τα ποσά που διαθέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση με συγκεκριμένα παραδείγματα, στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης αναλύοντας τους τρόπους αντιμετώπισης της, τα προγράμματα ένταξης των μεταναστών και των προσφύγων αλλά και διάφορα σκάνδαλα που έχουν κατηγορηθεί οι ΜΚΟ.

Λέξεις κλειδιά : μετανάστευση, πρόσφυγας, ΜΚΟ , Ευρωπαϊκή Ένωση

Abstract

The aim of the present dissertation is to addressing the role of NGOs in providing their services to the refugees and migrants. The phenomenon of the refugees and migration constitute timeless issues. In this particular paper a detailed analysis of the above mentioned phenomena will be conducted in order for the reader to be fully informed about the sensitive issue of the refugee and migration phenomenon. Additionally the assistance provided by the European Union (financial and non-financial) as well as the aid of NGOs towards these sensitive groups will be examined. Furthermore terms such as: civil society, volunteering and refugee crisis will be analyzed. Mentioning of the funding received by NGOs and the amounts provided by the European Union via specific examples will be made. Moreover, an analysis of the ways in which the fight against illegal immigration can be done as well as immigration and refugee integration programs and the several scandals for which NGOs have been accused of.

Key words: migration , refugees, NGOs , European Union

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες στην κ. Ειρήνη Δασκαλοπούλου, την επιβλέπουσα καθηγήτρια της παρούσας διπλωματικής εργασίας. Που μέσα από την πολύτιμη βοήθεια της κατάφερα να φέρω εις πέρας την εργασία μου.

Επιπλέον θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους διδάσκοντες καθηγητές του τμήματος για την άριστη συνεργασία που είχαμε και για τις γνώσεις που μας εφοδίασαν κατά την διάρκεια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών στην Οργάνωση και Διοίκηση Δημόσιων Υπηρεσιών, Δημόσιων οργανισμών και Επιχειρήσεων.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	3
Abstract	4
Ευχαριστίες	5
Εισαγωγή.....	8
Κεφάλαιο 1	
1.1 Τι είναι ΜΚΟ.....	9
1.2 Η δομή των ΜΚΟ.....	9
1.3 Η νομική μορφή των ΜΚΟ.....	10
1.4 Κατηγοριοποίηση των ΜΚΟ.....	11
1.5 1.4.1 Ποσοτική – Ποιοτική προσέγγιση ΜΚΟ.....	11
Κεφάλαιο 2	
2.1 Η κοινωνία των πολιτών.....	15
2.2 Χαρακτηριστικά της κοινωνίας των πολιτών.....	15
2.3 Η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών στην Ελλάδα.....	15
Κεφάλαιο 3	
3.1 Μετανάστευση.....	16
3.2 Η μεταναστευτική πολιτική σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση..	17
3.3 Εθελοντισμός.....	18
3.4 Ο εθελοντισμός ως κοινωνικό φαινόμενο.....	19
Κεφάλαιο 4	
4.1 Πρόσφυγες.....	20
4.2 προσφυγική κρίση.....	21
4.3 η διαχείριση της προσφυγικής κρίσης.....	21
4.4 η συνθήκη της Γενεύης.....	22
Κεφάλαιο 5	
5.1 ΜΚΟ και προσφυγική κρίση.....	23
5.2 Δράση των ΜΚΟ.....	24

5.3Η δράση των ΜΚΟ στην Ελλάδα.....	25
Κεφάλαιο 6	
6.1 χρηματοδότηση.....	26
6.2 άλλες πηγές χρηματοδότησης.....	27
6.3 Ευρωπαϊκή Ένωση και βοήθεια προς τους πρόσφυγες και μετανάστες.....	28
6.3.1 καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης.....	30
6.3.2 Κύρια ταμεία της ΕΕ για την ένταξη των προσφύγων.....	31
Κεφάλαιο 7	
7.1 Η άλλη όψη των ΜΚΟ.....	33
7.2 Σκάνδαλα ΜΚΟ.....	35
7.3 Οι ελληνικές ΜΚΟ.....	37
7.4 Μελλοντικές Προτοβουλίες.....	38
7.5 Κύρια προγράμματα ένταξης κατά την περίοδο 2021 – 2027.....	38
7.6 Περαιτέρω ανάγκες και συστάσεις.....	41
7.7 Covid – 19 και ένταξη. Προβλήματα και αυξημένες ανάγκες.....	43
Κεφάλαιο 8	
8.1 Έρευνα	45
Συμπεράσματα	53
Ηλεκτρονική βιβλιογραφία.....	54

Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να εξετάσει τον ρόλο των ΜΚΟ στην παροχή υπηρεσιών σε μετανάστες και πρόσφυγες. Και την συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτήν την προσπάθεια των ΜΚΟ αλλά και την γενικότερη συμβολή και βοήθεια της στις ανάγκες των προσφύγων και των μεταναστών. Οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις ή αλλιώς ΜΚΟ αποτελούν τα τελευταία χρόνια αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας μας, πρόκειται για μια ομάδα ατόμων τα οποία έχουν κοινό όραμα και στόχους, έχουν κοινά πιστεύω και προσδοκίες, μοιράζονται τις ίδιες ανησυχίες και προσανατολίζονται στην προσφορά υπηρεσιών που αποδεικνύονται σημαντική και ωφέλιμη προς το κοινό σύνολο. Το κύριο χαρακτηριστικό των οργανώσεων αυτών και αυτό που τις βοηθάει να ξεχωρίσουν από τις υπόλοιπες είναι ο μη κερδοσκοπικός τους χαρακτήρας είναι ένας νομικά συγκροτημένος οργανισμός που λειτουργεί ανεξάρτητα από την κυβέρνηση (Γιάγκα, σελ.6 2021) .

Ο ακριβής προσδιορισμός της έννοιας των ΜΚΟ αλλά και ο καθορισμός της δράσης τους αποτελεί δύσκολο έργο. Αυτό συμβαίνει καθώς οι δράσεις της κάθε ΜΚΟ διαφέρουν. Γενικότερα ως ΜΚΟ ορίζεται η ανεξάρτητη εθελοντική ένωση ανθρώπων που δρουν από κοινού σε συνεχή βάση με εθνικά και διεθνή κριτήρια, για κάποιον κοινό στόχο (Μπάτζιου & Κουκιά, σελ. 23 2017).

Στην ερώτηση εάν η ΜΚΟ συμβάλουν στην καλύτερη δυνατή ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων, η απάντηση είναι μια : παίζουν καθοριστικό ρόλο. Στην συγκεκριμένη εργασία αναλύονται ζητήματα όπως η ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων, το προσφυγικό ζήτημα, το μεταναστευτικό, ο εθελοντισμός, οι κατηγορίες των ΜΚΟ, οι χρηματοδοτήσεις που λαμβάνουν από την Ε.Ε, το πως βοηθάει η Ε.Ε αυτές τις ευάλωτες ομάδες, σκάνδαλα που έχουν εμπλακεί ΜΚΟ και διάφορα άλλα ζητήματα που αναφέρονται στην δράση των ΜΚΟ.

Κεφάλαιο 1

1.1 Τι είναι ΜΚΟ

Οι ΜΚΟ εμφανίστηκαν για πρώτη φορά τον 18^ο αιώνα. Πρόκειται για οργανώσεις οι οποίες ιδρύονται από νομικά ή φυσικά πρόσωπα και λειτουργούν έξω από τα όρια κάθε κυβέρνησης. Ένας Μη Κυβερνητικός οργανισμός μπορεί να θεωρηθεί ιδιωτικός και δεν έχει καμία δέσμευση με το κράτος. Επιπλέον έχει δικά του έσοδα τα οποία τα χρησιμοποιεί αποκλειστικά για τα έξοδα του σκοπού που θέλει να ολοκληρώσει. Ως οργανισμός έχει δικούς του κανόνες, οι οποίοι τον διαφοροποιούν από τους υπόλοιπους (Γιάγκα, σελ. 9 2018).

Το βασικό χαρακτηριστικό των ΜΚΟ είναι πως λειτουργούν με τέτοιον τρόπο έχοντας ως στόχο το κοινό καλό. Παρέχοντας βοήθεια σε τρίτους εκτός όμως από την υλική προσφορά ,προσφέρουν και ψυχολογική υποστήριξη μέσω των δράσεων τους αλλά και με την παρουσία τους. Τα βασικά σημεία από τα οποία αποτελείται αυτός ο οργανισμός αναφέρονται σε άτυπες μορφές κοινωνικής δράσης και σταδιακά μετατρέπονται σε τυπικές κοινωνικές οργανώσεις. Κύριος σκοπός τους είναι ο άνθρωπος μέσα από όλες αυτές τις διαδικασίες να νιώσει την αίσθηση της πληρότητας και της εσωτερικής ισορροπίας μέσα από την συνεισφορά αλλά ταυτόχρονα θα προσφέρει και στο κοινωνικό σύνολο (Γιάγκα, σελ. 10 2018).

1.2 Η δομή των ΜΚΟ

Κάθε ζωντανός οργανισμός που βρίσκεται σε λειτουργία είτε πρόκειται για μια επιχείρηση είτε για μια ΜΚΟ και θέλει να εκπληρώσει τους στόχους για τους που δημιουργήθηκε αλλά και να είναι αποδοτική και παραγωγική προς το κοινωνικό σύνολο είναι απαραίτητο να έχει διοικητική οργάνωση για να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες και απαιτήσεις του κοινού. Ένας οργανισμός λειτουργεί ακριβώς όπως ένας άνθρωπος ο οποίος ζει μέσα σε μια κοινωνία που εξελίσσεται και βελτιώνεται συνεχώς και που για να μπορέσει να επιβιώσει μέσα σε αυτήν θα πρέπει να προσπαθήσει να την κατανοήσει και να γίνει κομμάτι της. Επομένως και ο οργανισμός – ΜΚΟ για να μπορέσει να επιβιώσει και να εξελιχθεί θα πρέπει να ακολουθήσει συγκεκριμένα μοντέλα (Γιάγκα σελ. 15,2018)

Βασικά στοιχεία που διαμορφώνουν τον τρόπο που θα συντεθεί η οργανωτική λειτουργία είναι : η νομική μορφή αλλά και αριθμητική υπεροχή της οργάνωσης. Επίσης αξίζει να σημειωθεί πως οι ΜΚΟ που υπερτερούν σε μέλη έχουν καλύτερη δομή συγκριτικά με τις πιο μικρές (Γιάγκα σελ.13, 2018)

Η πιο κλασσική δομή μιας ΜΚΟ είναι :

- Η γενική συνέλευση που αποτελεί το κυρίαρχο όργανο και είναι υπεύθυνη για την διευθέτηση σοβαρών ζητημάτων που μπορούν να προκύψουν. Επίσης είναι υπεύθυνη για την επίλυση προβλημάτων αλλά ο ρόλος της δεν περιορίζεται μόνο εκεί είναι και συμβουλευτικός, δημιουργεί κίνητρα στα εμπλεκόμενα μέλη και στηρίζει την δράση του οργανισμού. Τέλος είναι υποχρεωμένη να διατηρεί αρχείο από όλες τις συνελεύσεις και τα συμβούλια που έχουν λάβει χώρα μέσα στον χρόνο και να διατηρεί έγγραφα τα οποία θεωρεί σημαντικά για την πορεία της (Κριεμάδης & Χριστάκης 2009).
- Το διοικητικό συμβούλιο το οποίο εκλέγεται από την γενική συνέλευση και δεν διαφέρει σε μεγάλο βαθμό από τις υποχρεώσεις αυτής. Κάποιες από τις υποχρεώσεις του διοικητικού συμβουλίου είναι οι εξής: πρώτον συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα για την επίλυση προβλημάτων, δεύτερον διαμορφώνει το οργανόγραμμα της δράσης του και τρίτον δίνει κατευθυντήριες οδηγίες για τους επόμενους χειρισμούς. Επιπλέον αποτελείται από ομάδες ανθρώπων από έχουν ενεργή δράση μέσα στο συμβούλιο αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις περιστασιακών ανθρώπων που ασχολούνται με την διεκπεραίωση ορισμένων ζητημάτων που δημιουργούνται (Γιάγκα, σελ.14 2018).

Κάθε ΜΚΟ που έχει νομική προσωπικότητα και υπόκειται στις διατάξεις του αστικού δικαίου έχει την υποχρέωση κατά την δημιουργία του καταστατικού να αναφέρει τα βασικά στοιχεία που θα την κάνουν να ξεχωρίσει από τις υπόλοιπες. Αυτά τα στοιχεία είναι η επωνυμία της, ο σκοπός της δράσης της, η στρατηγική πορεία που θα ακολουθήσει, το πώς θα διαχειριστεί τις χρηματικές απολαβές, ο προσδιορισμός του ανώτατου οργάνου διαχείρισης, η συχνότητα των συνελεύσεων (Γιάγκα σελ. 14 2018).

Με αυτόν τον λόγο τα διοικητικά όργανα, τα μέλη δηλαδή που συγκροτούν τον οργανισμό αλλά και οι χρηματοδότες που είναι ένα πολύ σημαντικό κομμάτι για να μπορέσει ένας ο οργανισμός να παραμείνει ενεργός, πρέπει να είναι ενήμεροι και να γνωρίζουν ανά πάσα στιγμή την οργανωτική δομή της και την πορεία της για να μπορέσουν να κρίνουν αν το υπόβαθρο είναι ασφαλές (Γιάγκα σελ. 15 2018).

1.3 Νομική μορφή ΜΚΟ

Οι ΜΚΟ και σε παγκόσμιο αλλά και σε εγχώριο επίπεδο λειτουργούν με βάση το αστικό δίκαιο και έχουν την μορφή σωματείων, ιδρυμάτων και φυσικών ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. Σύμφωνα με τον αστικό κώδικα Κώδικα 1946 Άρθρο 78 ως σωματείο ορίζεται μία « Ένωση προσώπων επιδιώκουσα σκοπόν μη κερδοσκοπικών που αποκτά προσωπικότητα δια της εγγραφής εις το επί τούτω δημόσιον βιβλίον (σωματείον), τηρούμενον παρά τω πρωτοδικείω της έδρας αυτού.Προς σύστασιν σωματείου απαιτούνται είκοσι τουλάχιστον πρόσωπα.» (Γιάγκα σελ. 11 2018).

Η νομική μορφή που θα επιλέξει μια ΜΚΟ καθορίζει και την δράση της, τα όρια της, τους στόχους της και καθώς θέτει στόχους αυξάνονται και οι πιθανότητες να

επίτευξης αυτών. Τα μέλη μιας ομάδας με νομική υπόσταση διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, το νομικό και το φυσικό πρόσωπο. Πιο συγκεκριμένα νομικό πρόσωπο χαρακτηρίζεται ένα άτομο που έχει υποχρεώσεις και δικαιώματα μέσα στην κοινωνία ενώ, φυσικό πρόσωπο εννοείται η φυσική παρουσία του ατόμου. (Γιάγκου σελ.12 2018).

Πιο συγκεκριμένα τα νομικά πρόσωπα χωρίζονται σε Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) και σε Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) στα οποία ανήκουν και ΜΚΟ καθώς η ίδρυση τους πραγματοποιείται κατόπιν ιδιωτικής πρωτοβουλίας, καθώς διέπονται από κανόνες ιδιωτικού και επιδιώκουν ιδιωτικούς σκοπούς. Σύμφωνα με το Ελληνικό Αστικό Δίκαιο μια ΜΚΟ για να χαρακτηριστεί ως ΝΠΙΔ διακρίνεται σε τέσσερις κατηγορίες όπως σωματείο, ίδρυμα, άτυπη ένωση ανθρώπων και αστική εταιρεία. (Γιάγκου σελ 12. 2018).

Κάθε οργάνωση – ΜΚΟ έχει το δικαίωμα να επιλέξει το νομικό πλαίσιο που τις ταιριάζει ανάλογα με τις ανάγκες και τους στόχους που θέλει να πετύχει. Άλλοι παράγοντες είναι τα άτομα από τα οποία αποτελείται, η μορφή της αλλά και η οργάνωση της. Επομένως όταν μια ομάδα ανθρώπων αποφασίσει να ιδρύσει μια οργάνωση αφού πρώτα επιλέξει τον τομέα πάνω στον οποίο θα δραστηριοποιηθεί, στην συνέχεια θα επιλέξει και την μορφή της, η οποία θα χαρακτηρίζει το νέο δημιούργημα μαζί με τους στόχους και τα όρια του. Σύνηθες είναι το φαινόμενο μια ένωση ανθρώπων να μην έχει νομική υπόσταση αλλά από την στιγμή που θα επιλέξουν να ιδρύσουν μια οργάνωση με στόχους, ανάγκες και μελλοντικά σχέδια το μόνο σίγουρο είναι ότι στην πορεία θα αποκτήσει νομική μορφή (Γιάγκου σελ.13 2018)

1.4 Κατηγοριοποίηση ΜΚΟ

Όπως ανέφερα και πιο πάνω οι ΜΚΟ αποτελούν έναν ζωντανό οργανισμό. Οι επιρροές που δέχονται από το εξωτερικό περιβάλλον είναι πολλές και ποικίλες αυτές οι επιρροές παίζουν καθοριστικό ρόλο και είναι πολύ σημαντικό αν θα επιλέξουν να ακολουθήσουν τα συγκεκριμένα πρότυπα. Επομένως υπάρχουν παράγοντες οι οποίοι μπορούν να διαμορφώσουν έναν οργανισμό, να καθορίσουν την λειτουργία του και τους στόχους του. Οι παράγοντες αυτοί δεν είναι συνδεδεμένοι μόνο με τον άνθρωπο αλλά και με φυσικούς παράγοντες όπως το περιβάλλον. (Γιάγκου σελ.15 2018).

Τα κριτήρια που κατηγοριοποιούν τις ΜΚΟ είναι πολλά και τις προσεγγίζουν με πολλούς τρόπους. Υπάρχουν δύο ειδών προσεγγίσεις η ποιοτική και η ποσοτική . αποτελούν τις πιο βασικές, για να μπορέσουμε να καταλάβουμε πως διακρίνονται οι ΜΚΟ όσον αφορά πάντα το πλαίσιο δράσης τους αλλά την ανταπόκριση που βρίσκουν από τους πολίτες – εθελοντές (Γιάγκου σελ.15 2018).

Υπάρχουν δυο βασικές κατηγορίες ΜΚΟ που προκύπτουν ανάλογα με τον τρόπο που δρουν τα μέλη μέσα σε αυτές. Η πρώτη κατηγορία είναι η ρεαλιστική στην οποία

εντάσσονται οι άνθρωποι που έχουν κοινό όραμα και στόχο και είναι πολύ πιθανό να είναι συνδεδεμένοι με κάποιο κοινό κομμάτι ης καθημερινότητας τους. Στην δεύτερη κατηγορία κατατάσσονται οι μετά υλιστικές ΜΚΟ. Το βασικό χαρακτηριστικό τους είναι ότι τα αποτελέσματα τους είναι μακροπρόθεσμα. Πρόκειται επίσης για ιδεολογικά ζητήματα και επιδιώξεις τα οποία πολλές φορές μπορούν να χαρακτηριστούν ουτοπικά. Αυτού του τύπου οι εθελοντές αγωνίζονται για την προάσπιση των δικαιωμάτων που έχουν παγκόσμιο συμφέρον και επιδιώκουν το κοινό καλό.

Κατηγορία της ποιοτικής προσεγγίσεις αποτελεί ο αριθμός των θεμάτων που ασχολείται μια ΜΚΟ. Ανάλογα με τον αριθμό αυτών Διακρίνουμε την μονοθεματική και πολυθεματική δραστηριότητα. (Γιάγκου σελ. 27 2018)

Ως μονοθεματική ενασχόληση όπου οι δραστηριότητες ασχολούνται κυρίως με ένα θέμα. Αυτή η σκοπιά έχει ως κύριο χαρακτηριστικό της την συνοχή και την οργάνωση για τα επόμενα βήματα δράσεων.Επιπλέον υπάρχει άφθονος χρόνος για την μελέτη του έργου, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν πιθανότητες λάθους διότι έχουν εξετασθεί όλες οι δυσκολίες που μπορούν να εμφανιστούν και οι τρόποι αντιμετώπισης τους. Όταν το θέμα είναι μοναδικό είναι πολύ πιο εύκολο να υλοποιηθεί, να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που μπορεί να προκύψουν στην πορεία και να μοιραστούν οι ρόλοι στα μέλη της ομάδας. (Γιάγκου σελ. 29 2018)

Υπάρχουν όμως και ενώσεις ανθρώπων που τα θέματα τους ποικίλουν και παίρνουν μέρος σε πολλές δραστηριότητες. Η πολυθεματική τους ενασχόληση έχει να κάνει κυρίως με κοινωνικά ζητήματα και πολιτικές δραστηριότητες χωρίς όμως να σχετίζονται απαραίτητα με τον όρο της πολιτικής. Πιο συγκεκριμένα οι ενώσεις ατόμων ασχολούνται με ζητήματα που αφορούν και τον πολιτικό κόσμο, υπάρχει όμως μια διαφορά τα μέλη της ΜΚΟ έχουν ανθρωπιστικό στόχο εν αντιθέσει με τους ανθρώπους που είναι εμπλεκόμενοι με τον βίο της πολιτικής που αποσκοπούν σε κομματικές εξυπηρετήσεις (Γιάγκου σελ. 29 2018).

Τα μέλη μέσα σε κάθε ΜΚΟ έχουν διαφορετικές απόψεις αντιλήψεις και κομματικές πεποιθήσεις. Αυτό όμως δεν τους εμποδίζει από το να ασκούν το καθήκον τους και να προσπαθούν για το καλύτερο δυνατόν ως εθελοντές. Άλλωστε είναι πολύ πιθανό μέσα να βοηθήσει αυτήν η διαφοροποίηση μέσα από την ανταλλαγή διάφορων απόψεων. (Γιάγκου σελ.29 2018)

1.4.1 Ποσοτική – Ποιοτική προσέγγιση ΜΚΟ

Η ποσοτική προσέγγιση έχει ως στόχο να κατανοήσουμε εύστοχα το μέρος, τον τρόπο και τον σκοπό στον οποίο κινείται μια ΜΚΟ. Επίσης δίνει πληροφορίες σχετικά με την δράση του αλλά και με το είδος των ανθρώπων που την απαρτίζουν. Η ποιοτική προσέγγιση από την άλλη δεν είναι τόσο μετρήσιμη ούτε και σχετίζεται

περισσότερο με την ηθική πλευρά των ΜΚΟ. Άλλωστε αυτό το αποδεικνύει και το όνομα της (ποιοτική). Αναφέρεται κυρίως στην συνείδηση των ανθρώπων, στο κατά πόσο είναι έτοιμοι για να δεχτούν την διαφορετικότητα του κάθε ανθρώπου και να προσφέρουν στο σύνολο και το περιβάλλον ανεξάρτητα με τις δυσκολίες που συναντούν (Σκλιάς 2001)

Παρακάτω θα γίνει ένας διαχωρισμός για να γίνει σαφές το αντικείμενο της δράσης τους, όπως επίσης το ότι οι ΜΚΟ πρέπει να ακολουθούν κάποιους κανόνες δεοντολογίας για να μπορέσει αν υπάρξει μια αρμονική σχέση μεταξύ αυτών και τις πολιτείας.

1) Ποσοτική προσέγγιση

Παρατηρώντας μια ΜΚΟ καταλαβαίνουμε ότι ο τρόπος που δρα και οργανώνεται δεν είναι καθόλου τυχαίος. Καθώς ο ρόλος τους είναι πολύ σημαντικός και το έργο τους πάρα πολύ δύσκολο και να γίνει επίτευξη αυτού (του έργου) παίζουν ρόλο πολλοί παράγοντες. Βασικό ρόλο στην δημιουργία και στην δράση ενός οργανισμού παίζει το γεωγραφικό πεδίο δράσης του. Κανενός είδος δράση που έχει προκύψει από την ανθρώπινη πρωτοβουλία, δεν μπορεί να έχει ελπίδες επιτυχίας αν δεν καθοριστεί το γεωγραφικό πλαίσιο πάνω στο οποίο θα λάβει χώρα και θα δραστηριοποιηθούν τα μέλη της. . (NGO 2017)

Μάλιστα όσον αφορά τις ΜΚΟ το γεωγραφικό πλάτος των οργανισμών αυτών παίζει σπουδαίο ρόλο και για την ανάπτυξη τους και για την βιωσιμότητα τους. Διότι αν αναλογιστεί κανείς ότι στην σημερινή εποχή σε ένα σύγχρονο επιχειρηματικό κόσμο, με ανταγωνιστικό περιβάλλον οι εθελοντικές δράσεις αλλά και η εθελοντική προσφορά τείνουν να εξαφανιστούν για αυτό τον λόγο η διάδοση τους είναι πολύ σημαντική, εντός και εκτός συνόρων για την διάδοση του ρόλου τους και της αναγκαιότητας τους στην σύγχρονη κοινωνία (Petras κ.α. 2005).

Κάθε μορφής πρωτοβουλία, με όποιο αντικείμενο και να σχετίζεται είναι αδύνατον να επιτύχει εάν δεν ακολουθήσει μια σειρά από κανόνες και κώδικες δεοντολογίας. Όπως λοιπόν συμβαίνει σε κάθε ζωντανό οργανισμό έτσι και στην περίπτωση των ΜΚΟ η νομική υπόσταση παίζει σπουδαίο ρόλο και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι καθώς δίνει τις κατευθυντήριες γραμμές για την υπόσταση και λειτουργία της. Οπότε για να λειτουργεί σωστά όχι μόνο μια ΜΚΟ αλλά και κάθε ζωντανός οργανισμός θα πρέπει να υπάρχει νομική υπόσταση με σκοπό στην συνέχεια να μοιραστούν και τα αντίστοιχα καθήκοντα και υποχρεώσεις σε κάθε συμμετέχοντα. (Petras κ.α. 2005) εκτός όμως από τους κανόνες (άτυπων και μη), που πλαισιώνουν τις ανθρώπινες πρωτοβουλίες θα πρέπει να καθοριστεί και το αντικείμενο με το οποίο αποκτά υπόσταση η ένωση μιας ομάδας ανθρώπων κάτω από έναν στόχο. Οι στόχοι αυτοί προέρχονται από τις ανάγκες των ανθρώπων και τα προβλήματά τους με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι καθημερινά σε ένα γρήγορα εξελισσόμενο περιβάλλον το οποίο είναι τόσο απρόβλεπτο. Πιο συγκεκριμένα, υγεία, πρόνοια, ευεξία και περιβάλλον είναι κάποιοι από τους βασικούς τομείς δραστηριοποίησης των περισσότερων ΜΚΟ

σε όλο τον κόσμο. Επίσης σημαντικό ρόλο παίζει η χρηματοδότηση, η οποία αποτελεί έναν πολύ σημαντικό παράγοντα όσον αφορά τους τομείς δράσης μια ΜΚΟ αλλά και το γεωγραφικό της πλάτος που κατά κύριο λόγο πηγάζει μέσα από την οικονομική συνεισφορά των μελών που την απαρτίζουν. Πρέπει να τονιστεί ότι το ύψος της χρηματοδότησης της κάθε ΜΚΟ επηρεάζεται από τον αριθμό των μελών της.

Η ποσοτική μέθοδος διακρίνεται ως εξής:

- 1) Γεωγραφικό πεδίο δράσης
- 2) Νομική προσωπικότητα
- 3) Αντικείμενο δράσης
- 4) Τρόπος λειτουργίας οργάνωσης

2) Ποιοτική μέθοδος

Η ποιοτική προσέγγιση ασχολείται κυρίως με ζητήματα που βασίζονται καθαρά σε προσωπικές αποφάσεις. Πιο συγκεκριμένα ο κάθε άνθρωπος χτίζει κατά την διάρκεια της ζωής του ένα συγκεκριμένο τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς με βάση τα οποία λειτουργεί και πράττει τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο. Καθημερινά λαμβάνουμε ερεθίσματα, τα οποία μας βοηθάνε να διαμορφώσουμε άποψη για ζητήματα που απασχολούν την κοινή γνώμη. Σε κάποια από αυτά τα ζητήματα αισθανόμαστε ότι θέλουμε να εκφράσουμε την γνώμη μας ενώ σε κάποια αλλά προτιμάμε να μένουμε θεατές. Ωστόσο κάποια στιγμή στην ζωή ενός ανθρώπου ξυπνάει το αίσθημα της προσφοράς. Αυτό το μοναδικό συναίσθημα που νιώθει ο άνθρωπος για παροχή βοήθειας με κάθε τρόπο, με οποιοδήποτε κόστος είτε υλικό είτε συναισθηματικό. Όταν ένας άνθρωπος αποφασίζει να προσφέρει τότε δεν τον ενδιαφέρει ούτε το κόστος αλλά ούτε και εάν η κατάληξη θα είναι επιτυχής. Το μοναδικό του μέλημα είναι ο τρόπος και οι αποδέκτες των ενεργειών του (Γιάγκου σελ.24 2018).

Επιπρόσθετα ο κάθε άνθρωπος έχει διαφορετικό τρόπο και κριτήριο σκέψης. Οι λόγοι που μπορεί να αποφασίσει κάποιος να ενταχθεί σε μια εθελοντική ομάδα διαφέρει από άνθρωπο σε άνθρωπο και από χώρα σε χώρα. Σημαντικό ρόλο παίζει η προσωπικότητα του καθενός, τα βιώματα του και ο κοινωνικός περίγυρος διαμορφώνουν σε πολύ μεγάλο βαθμό τον τρόπο σκέψης και επηρεάζουν τον τρόπο που αποφασίζει ο κάθε άνθρωπος να κινηθεί μέσα στην κοινωνία (Γιάγκου σελ 25 2018).

Βασικό κίνητρο για να αποφασίσει κάποιος να ενταχθεί σε μια ΜΚΟ εκτός από τον τομέα που δραστηριοποιείται και την θεματική της είναι η ποιότητα. Με την λέξη ποιότητα αναφερόμαστε στο προϊόν που καλούμαστε να πουλήσουμε ή να αγοράσουμε πως πρέπει να καλύπτει τις υπονοούμενες ανάγκες και να πληροί τις

προδιαγραφές. Αντίστοιχα και στις ΜΚΟ πρέπει να υπάρχει ποιότητα στο έργο που προσφέρουν η οποία καθορίζεται από τους εθελοντές της. Επομένως για να μπορέσει να μπορέσει να ενταχθεί ένας άνθρωπος σε ένα σύνολο και να βοηθήσει με το έργο του την κοινωνία κρίνεται αναγκαίο να είναι ρεαλιστής και ευσυνείδητος. (Γιάγκου σελ 25 2018).

Κεφάλαιο 2

2.1 Η κοινωνία των πολιτών

Όλο και συχνότερα γίνεται λόγος για το όραμα μια κοινωνίας με ενεργούς πολίτες, που έχουν ως στόχο το συλλογικό καλό και την προάσπιση των δικαιωμάτων όλων των πολιτών ανεξάρτητα από το φύλο και τη φυλή του κάθε ανθρώπου, όπως επίσης και της κινητοποίησης με εθελοντικές δράσεις (Κιόση Γεωργία σελ.10). Με τον όρο κοινωνία των πολιτών εννοούνται οι μορφές κοινωνικής δράσεις ατόμων ή ομάδων τα οποία δεν συνδέονται με το κράτος. Είναι υπέρμαχος των δημοκρατικών διαδικασιών για το κοινωνικό συμφέρον και έχει αναλάβει το ρόλο του διαμεσολαβητή ανάμεσα στους πολίτες. Μέσα στην κοινωνία οι πολίτες δρουν ως μονάδες και σε κάποιο βαθμό ως πρωτογενή πολιτικά υποκείμενα χωρίς να συνιστούν μια συνειδητοποιημένη και οργανωμένη οντότητα. Η κοινωνία των πολιτών ενδιαφέρεται για το κοινό καλό και δρα για το γενικό συμφέρον, χαρακτηρίζεται για τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, τις διεθνείς συμβάσεις και συνεχώς προβληματίζεται για τις κοινές υποθέσεις.

Ένας ακόμη ορισμός είναι ότι μπορούμε να δούμε την κοινωνία των πολιτών στο πολιτικό κυρίως επίπεδο ως έναν χώρο μεταξύ του κράτους και των πολιτών, των κυβερνώντων και των κυβερνώμενων. Ο χώρος αυτός αποτελείται από ενδιάμεσα στρώματα ή οργανώσεις που προστατεύουν τους πολίτες από τον κρατικό αυταρχισμό αλλά και το κράτος από τις λαϊκές πιέσεις.

2.2 Χαρακτηριστικά της κοινωνίας των πολιτών

Ως κοινωνία των πολιτών θεωρούνται οι ομάδες που βρίσκονται υπεράνω της προσωπικής οικογενειακής σφαίρας και ταυτόχρονα κατώτερες από το κράτος. Ο όρος έχει πολλές έννοιες και περιλαμβάνει πολλούς φορείς όπως για παράδειγμα τα συνδικάτα, τις ομάδες συμφερόντων και γενικότερα τις ομάδες με κοινά ενδιαφέροντα ή και συμφέροντα. Εξαιρέση αποτελούν οι επιχειρήσεις διότι δεν

αποτελούν οργανισμούς με εθελούσιο χαρακτήρα που αναδεικνύονται μέσα από την κοινωνία . Οι ΜΚΟ αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος μια οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Αλλά δεν υπάρχει κάποιος κοινός αποδεκτός όρος σχετικά με τον ορισμό της έννοιας. Υπάρχει ομοφωνία ότι οι ΜΚΟ είναι μη κερδοσκοπικές οντότητες οι οποίες αποτελούνται από πολίτες ή και ενώσεις πολιτών.. Τα τελευταία χρόνια, υπήρξε μια ραγδαία αύξηση του αριθμού των ΜΚΟ. Το 2000 έφτασαν τις 37.000. Στην Ελλάδα υπήρξε ραγδαία αύξηση αυτών αλλά το τοπίο παραμένει θολό (Σωτηρόπουλος 2004) καθώς βλέπουμε ότι πολλές οργανώσεις, διεθνείς οργανισμοί και εταιρείες παρουσιάζονται ως ΜΚΟ αυτό συμβαίνει διότι δεν υπάρχει κάποιο νομικό πλαίσιο ή δεν έχουν θεσπιστεί κάποια κριτήρια για την αναγνώριση των ΜΚΟ με αποτέλεσμα να υπάρχει μια συγκεχυμένη κατάσταση.

2.3 Η ανάπτυξη της κοινωνίας των πολιτών στην Ελλάδα.

Η κοινωνία των πολιτών στην Ελλάδα έχει μακρά ανάπτυξη. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών ιστορικά έχουν παίξει σπουδαίο ρόλο στην ανάπτυξη της Ελλάδας και κατά την διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα ενάντια στην Οθωμανική αυτοκρατορία αλλά και κατά την διάρκεια του 19^{ου} αιώνα όταν η σύγχρονη Ελλάδα ήθελε να επεκτείνει τα σύνορα της στην Βαλκανική χερσόνησο στις περιοχές που κατοικούνταν από ελληνοφώνους ή χριστιανικούς πληθυσμούς. Δυστυχώς πρόσφατη μελέτη έδειξε ότι η επιρροή της κοινωνίας των πολιτών στην διακυβέρνηση και ευρύτερα στην κοινωνία της Ελλάδας αξιολογείται ως ασθενής ενώ έχει περιορισμένο ρόλο στην ενδυνάμωση των πολιτών και την παροχή υπηρεσιών.

Κεφάλαιο 3

3.1 Μετανάστευση

Τα τελευταία χρόνια μια σειρά γεγονότων όπως παγκοσμιοποίηση, οι περιβαλλοντικές κρίσεις, οι περιφερειακές συγκρούσεις άλλαξαν ολόκληρη την σύνθεση του μεταναστευτικού κύματος. Χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι οποίες λειτουργούσαν ως χώρες προέλευσης των μεταναστών μετατράπηκαν σε χώρες υποδοχής, χώρες των οποίων τα σύνορα θεωρούνταν εύκολα προσπελάσιμα κυρίως λόγω της γεωγραφικής του θέσεις αποτελούσαν πόλο έλξης για τους μετανάστες και πρόσφυγες. Άλλα κριτήρια ήταν η οικονομική κατάσταση των χωρών όπως επίσης και το αν ανήκαν στη Ευρωπαϊκή Ένωση όπως επίσης και ο ανοιχτός χαρακτήρας αλλά και η εποχικότητα όπως ο τουρισμός, η ναυτιλία και η γεωργία διότι όλοι αυτοί οι παράγοντες αποτελούν ανάγκες για την δημιουργία εργατικού δυναμικού. Κατά την δεκαετία του 1980 η Ελλάδα μετατράπηκε σε χώρα υποδοχής μεταναστών και άρχισε να δέχεται τα πρώτα κύματα μεταναστών τα οποία κατά την δεκαετία του 1990 έγιναν ακόμα περισσότερα. Ενώ σήμερα εκτιμάται ότι φιλοξενεί πάνω από ένα εκατομμύριο μετανάστες οι οποίοι ήρθαν και διέμειναν στην χώρα για αρκετά χρόνια παράνομα, αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μειωθούν οι μισθοί τους να είναι εξευτελιστικοί και οι συνθήκες διαβίωσης τους άθλιες. Με την πάροδο του χρόνου και την εφαρμογή ορισμένων μέτρων ένα μεγάλο ποσοστό των μεταναστών

νομιμοποιήθηκε ενώ η εισροή των μεταναστών συνεχίζεται ακόμα στην Ελλάδα με περιοχές προέλευσης τα Βαλκάνια, Ασία, την Αφρική και την Ανατολική Ευρώπη. Οι περισσότεροι από αυτούς είναι εγκατεστημένοι στην Αττική ενώ μεγάλο ποσοστό βρίσκεται σε περιοχές με τουριστική και αγροτική ανάπτυξη. Οι διαφορές στην γεωγραφική κατανομή ανάλογα με το φύλο βρίσκονται στο γεγονός ότι οι γυναίκες βρίσκουν πιο εύκολα εργασία σε χώρες με αναπτυγμένο τουρισμό ενώ οι άντρες σε περιοχές με αναπτυγμένη την γεωργία και τις κατασκευές.

Η Ελλάδα αποτελεί ένα από τα βασικότερα σημεία εισόδου στην Ευρώπη λόγω της γεωγραφικής της θέσης. Από τις αρχές του έχει δεχτεί πάνω από 1.000.000 πρόσφυγες και μετανάστες εκ των οποίων το 37% είναι παιδιά. Στην Ελλάδα σήμερα εκτιμάται ότι βρίσκονται πάνω 44.500 παιδιά μεταναστών και προσφύγων, εκ των οποίων πάνω από 4.000 είναι ασυνόδευτα. Τα παιδιά και οι οικογένειές τους έχουν εκτεθεί σε μια σειρά από κινδύνους (έλλειψη προστασίας, έκθεση σε βία, εκμετάλλευση και κακοποίηση στη χώρα καταγωγής τους, κατά τη διάρκεια του ταξιδιού αλλά και κατά την άφιξη). Φτάνοντας στην Ελλάδα τα ασυνόδευτα παιδιά είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένα διότι είναι μακριά από τις οικογένειές τους. Επίσης τα παιδιά αυτά έχουν μείνει εκτός σχολείου για αρκετά χρόνια με αποτέλεσμα να μην έχουν λάβει κάποια ουσιαστική και επίσημη εκπαίδευση. Δυστυχώς η έλλειψη δεδομένων καθιστά αρκετά δύσκολη την ρεαλιστική αίσθηση της κλίμακας και των προτύπων της παγκόσμιας μετανάστευσης. Οι πληροφορίες προέρχονται από ένα συνονθύλευμα πηγών τα οποία παρέχουν λίγα συγκρίσιμα δεδομένα σε παγκόσμιο αλλά και περιφερειακό επίπεδο. Επίσης σε πολλές περιπτώσεις τα δεδομένα δεν συλλέγονται τακτικά και η ποιότητά τους είναι συχνά κακή. Αυτά τα προβλήματα γίνονται ακόμα χειρότερα στην περίπτωση των παιδιών τα οποία είναι εκτοπισμένα. Μια ΜΚΟ η οποία παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στην παροχή υπηρεσιών στους πρόσφυγες είναι η UNICEF η οποία προσπαθεί με κάθε τρόπο να παρέχει στα παιδιά μια αίσθηση κανονικότητας, ένα ασφαλές περιβάλλον, τους προωθεί στην κοινωνική ένταξη και προσπαθεί με κάθε τρόπο να ενδυναμώσει το σθένος τους και το βασικότερο είναι ότι τους βοηθάει να έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες. Τα κέντρα υποστήριξης της συγκεκριμένης ΜΚΟ παρέχουν σε πρόσφυγες και μετανάστες ψυχοκοινωνική υποστήριξη, μάθηση, πρόληψη και τρόπους αντιμετώπισης έμφυλης βίας, νομική βοήθεια, γραφείο πληροφοριών, παραπομπή σε υγειονομική περίθαλψη και άλλα. Επίσης παρέχει διαμονή και φροντίδα για τα ασυνόδευτα παιδιά σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης υποστηριζόμενης διαβίωσης όπου μπορούν να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση, στην ιατρική περίθαλψη, δραστηριότητες κοινωνικής ένταξης, νομική βοήθεια και ψυχοκοινωνική υποστήριξη.

3.2 Η μεταναστευτική πολιτική σε Ελλάδα και Ευρωπαϊκή Ένωση

Πολλοί υποστηρίζουν ότι η Ελλάδα υπήρξε απροετοίμαστη και δεν μπορούσε να διαχειριστεί το τόσο μεγάλο κύμα των μεταναστών. Όλοι οι πρόσφατοι νόμοι που αφορούν την μετανάστευση στερούνται ουσιαστικών πολιτικών ένταξης των ατόμων

στην ελληνική κοινωνία. Υπήρξαν αρκετές νομοθετικές πρωτοβουλίες αλλά τα προβλήματα νομιμοποίησης δεν κατάφεραν να λύθουν.

Για παράδειγμα το 2009 κατείχαν άδεια παραμονής 550.000 μετανάστες αυτό αποδεικνύει ότι 25 με 50 % παραμένουν στην χώρα χωρίς άδεια παραμονής (καθημερινή 22/11/2009, σελ 12). Η εφαρμογή της νομοθεσίας έχει αρκετά προβλήματα . Έχει υιοθετηθεί η φιλοσοφία συνεχών ελέγχων, η γραφειοκρατία, η αδυναμία της δημόσιας διοίκησης να στηρίξει την εφαρμογή της νομοθεσίας όλα αυτά τα γεγονότα σε συνδυασμό με την απουσία των κατάλληλων υποδομών δημιούργησαν αρκετά προβλήματα αλλά και καθυστερήσεις στην διαχείριση των αιτήσεων νομιμοποίησης με αποτέλεσμα να δωθούν παρατάσεις των αδειών παραμονής. Σύμφωνα με τα λεχθέντα από εκπροσώπους των μεταναστών αλλά και μετά από επισκέψεις σε πολλές περιοχές της χώρας που κατοικούνταν από μετανάστες, αποδείχθηκε ότι παίρνουν την άδεια παραμονής τους την στιγμή που λήγει, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να ξεκινούν πάλι την υποβολή νέων δικαιολογητικών, με νέα παράβολα, προκειμένου να είναι νόμιμες οι διαδικασίες.

Με το πρόγραμμα της Χάγης το οποίο τέθηκε σε ισχύ τον Νοέμβριο του 2004 η Ε.Ε έφερε στην επιφάνεια πάλι το ζήτημα για την ανάπτυξη των πολιτικών για την μετανάστευση και το άσυλο (commission of the European communities 2005b). Και ενώ το συγκεκριμένο πρόγραμμα περιλαμβάνει αναφορές στις πολιτικές για νόμιμη μετανάστευση δεν προσδιορίζει το μέγεθος και την μορφή της (commission of the European communities 2005a).

Η κοινή ευρωπαϊκή μεταναστευτική πολιτική φαίνεται πως έχει ως στόχο την επιλεκτική νόμιμη είσοδο των μεταναστών στην Ε.Ε, και θα βασίζεται σε δυο άξονες : στην αναγκαιότητα προσέλκυσης ειδικευμένου εργατικού δυναμικού από τρίτες χώρες και στην καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης (Κασίμης 2007, Παπαδόπουλος 2009).

Το Ευρωπαϊκό σύμφωνο για την μετανάστευση και το Άσυλο του 2008 προβλέπει ότι ο αριθμός εισόδου στην χώρα θα πρέπει να βασίζεται στην ικανότητα υποδοχής της Ε.Ε άλλοι παράγοντες είναι οι ανάγκες της αγοράς εργασίας ,την δυνατότητα στέγασης και περίθαλψης, κοινωνικής πρόνοιας και παιδείας ενώ οι μαζικές νομιμοποιήσεις θα αποτελέσουν παρελθόν. Οι όροι για να μπορέσει να εισέλθει ένα μετανάστης στην Ε.Ε θα συνδέεται άμεσα με την χρησιμότητα του υπηκόου τρίτης χώρας, των αναγκών της αγοράς αλλά και των επαγγελματικών του προσόντων. Επίσης η στάση του είναι εντελώς αρνητική απέναντι στις ανεπίσημες μεταναστευτικές ροές.

3.3 Εθελοντισμός

Ο εθελοντισμός στηρίζεται στην προσφορά και την ανιδιοτέλεια. Σε σύγκριση με παλαιότερες δεκαετίες οι ανάγκες έχουν αυξηθεί αυτό συνέβαλλε και στην άνοδο

του ποσοστού των εθελοντών. Διότι στις μέρες μας η κοινωνικοοικονομική κρίση, τα περιβαλλοντικά προβλήματα αλλά και ο σύγχρονος τρόπος ζωής συνέβαλλαν στην γρήγορη και αναγκαία ανάπτυξη του εθελοντισμού. Βλέποντας οι πολίτες τις αδυναμίες του κρατικού μηχανισμού δραστηριοποιούνται και αναλαμβάνουν δράση και να καλύψουν τα απαραίτητα κενά, έτσι αφιερώνουν χρόνο με κύριο σκοπό το κοινωνικό γίγνεσθαι αδιαφορώντας για το οικονομικό όφελος. Το μοναδικό πράγμα που χρειάζεται κάποιος για να γίνει εθελοντής είναι η επιθυμία του για προσφορά. Η διαδικασία είναι εύκολη και ανέξοδη. Επιπλέον ο εθελοντισμός δημιουργεί ένα ισχυρό σταθερό κοινωνικό δίκτυο.

Ο εθελοντισμός και η φιλανθρωπία είναι δυο πολύ διαφορετικές έννοιες. Καθώς ο πρώτος είναι ομαδική και οργανωμένη δράση. Οι εθελοντικές οργανώσεις αποτελούν οργανωμένες ομάδες, με πολλούς τρόπους παρέμβασης σε θέματα που σχετίζονται με τον άνθρωπο την κοινωνία και το περιβάλλον. Χαρακτηρίζεται από την ανιδιοτέλεια, ομαδικότητα, υπευθυνότητα και κοινωνική ευθύνη. Πιο παλιά δεν ήταν ευρέως διαδεδομένος και σε αυτό κύριο λόγο έπαιξε η ενημέρωση. Η πληροφόρηση του κοινού μπορεί να γίνει από τις ίδιες εθελοντικές οργανώσεις, μέσω της κοινότητας, της προβολής του έργου τους από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης αλλά και μέσω της εκπαίδευσης. Ενώ πολύ σημαντικό αποτελεί το γεγονός ότι η μύηση των παιδιών από νεαρή ηλικία στην εθελοντική δράση έχει ως αποτέλεσμα την ευαισθητοποίηση και την καλλιέργεια της κοινωνικής προσφοράς.

3.4 Ο εθελοντισμός ως κοινωνικό φαινόμενο

Ο ορισμός του εθελοντισμού φαίνεται πως διαπνέεται από το ιδανικό της <<κοινωνίας των πολιτών>>. Ο Chamber υποστήριζε ότι ο ορισμός του εθελοντισμού διαμορφώνεται και τροποποιείται σύμφωνα με τις κοινωνικές και πολιτικές ανάγκες (chamber, S. M. 1983 σελ 249- 268). Ο εθελοντής θεωρείται το πιο αντιπροσωπευτικό και ξεκάθαρο παράδειγμα της <<κοινωνίας των πολιτών>> και αυτό γιατί περιέχει το νέο περιεχόμενο του πολίτη και είναι υποστηρικτής της ανιδιοτέλειας. Ο εθελοντής λειτουργεί με κύριο σκοπό το κοινό καλό και λαμβάνει μέρος σε ανιδιοτελείς πρακτικές στοχεύοντας στο καλό της κοινωνίας. Για αυτό και οι ορισμοί του εθελοντισμού διακρίνουν την ανιδιοτελή προσφορά απέναντι στο κοινωνικό σύνολο (Παπαστεργίου σελ 9, 2014).

Ο Salamon υποστηρίζει ότι η αύξηση των εθελοντικών δράσεων είναι απόρροια της πολύπλευρης κρίσης. Είτε αυτήν πρόκειται για την οικονομική κρίση είτε την παγκόσμια περιβαλλοντική κρίση ακόμα και την κρίση του σοσιαλισμού (Salamon L. M. 1994 σελ109). Επιπλέον τα τελευταία χρόνια υπάρχει και η πεποίθηση ότι ο εθελοντισμός έχει δεχτεί διάφορες αλλαγές. Για παράδειγμα από τον << παραδοσιακό >> στο <<νέο>> εθελοντισμό από τον <<συλλογικό >> στον << ατομικιστικό >> κι από τον <<ομαδοκεντρικό >> στο <<προγραμματισμένο>> (Στεργίου 2014 σελ 10). Η ανάδυση του νέου εθελοντισμού έχει επηρεαστεί και από τις πολιτικές και χρηματοδοτικές ροές της Ε.Ε.

Η περίοδος από το 1980 και μετά χαρακτηρίζεται από την θεσμοποίηση και επαγγελματοποίηση του εθελοντισμού. Οι εθελοντές πλέον παρακολουθούσαν σεμινάρια, ειδικοί και μελετητές φαινομένου, απόπειρες προσέγγισης και αποτίμησής του φαινομένου όλα αυτά αποτελούν ένα πλέγμα από συνδεδεμένες διαδικασίες. Ο <<νέος εθελοντισμός>> οργανώνεται στο πλαίσιο μίας θεσμοποιημένης κοινότητας . οι ΜΚΟ πλέον αποτελούν κύριο όργανο της αλλά και αναπόσπαστο κομμάτι της Κοινωνία των Πολιτών. Στην αρχή προέκυψαν ως αίτημα συλλογικής έκφρασης και δράσης και στην συνέχεια μετατράπηκαν σε φορείς επικοινωνίας και διαμεσολάβησης μεταξύ των πολιτών και του κράτους (Παπαστεργίου. Σελ 11 2014)

Κεφάλαιο 4

4.1 Πρόσφυγες

Πρόσφυγας ονομάζεται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης κάθε άνθρωπος που αναγκάστηκε να βρίσκεται έξω από το κράτος του οποίου είναι νόμιμος πολίτης, εξαιτίας δικαιολογημένου φόβου ότι εκεί θα υποστεί διωγμούς λόγω της καταγωγής του, του θρησκευόμενου που πιστεύει ή ακόμα εξαιτίας της ιδιότητας του να αποτελεί μέλος μιας κοινωνικής ομάδας ή των πολιτικών του ιδεολογιών (πολιτικός πρόσφυγας), και επιπλέον τού είναι αδύνατο να προστατευτεί από τη χώρα του, ή εξαιτίας του φόβου αυτού, δεν επιθυμεί να τεθεί υπό αυτή την προστασία. . Επίσης σπουδαίο ρόλο στον ορισμό της έννοιας έπαιξε και το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης που υπογράφηκε το 1967. Στον ορισμό του πρόσφυγα γίνονται διαχωρισμοί σε «de jure», «sur place», «de facto» και «in orbit» . Στους de jure ανήκουν όσοι ήρθαν νόμιμα ή παράτυπα στην χώρα, ζήτησαν άσυλο, αναγνωρίστηκαν ως πρόσφυγες και στην συνέχεια είχαν το δικαίωμα να απολαμβάνουν τα δικαιώματα που η σύμβαση της Γενεύης τους έδωσε. Στην δεύτερη κατηγορία έχουμε τους πρόσφυγες sur place οι οποίοι βρέθηκαν σε μια άλλη χώρα αλλά δεν έχουν πρόθεση να γυρίσουν πίσω , λόγω των γεγονότων που συνέβησαν εκεί .Επίσης τους κυριεύει το αίσθημα φόβου δίωξης λόγω πολιτικών και θρησκευτικών πεποιθήσεων αλλά και φόβο παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων ενώ στους de facto περιλαμβάνονται αυτοί που εγκατέλειψαν την χώρα τους λόγω φόβου δίωξης ή εμπόλεμων καταστάσεων και δεν έχουν αναγνωρισθεί ως πρόσφυγες είτε γιατί απορρίφθηκε το αίτημα τους είτε γιατί δεν υπέβαλλαν καν αίτημα λόγω διάφορων φόβων, ο πιο συνηθισμένος είναι η αναγνώριση και η δίωξη των συγγενών τους. Και τέλος υπάρχουν οι <<refuges in orbit>> οι οποίοι μετακινούνται από χώρα σε χώρα διότι το αίτημα τους για πολιτικό άσυλο έχει απορριφθεί.

Η συνθήκη του Σένγκεν αποτέλεσε πολύ σημαντικό γεγονός για τα δικαιώματα και την ασφάλεια των προσφύγων. Υπογράφηκε το 1985 και το Ευρωπαϊκό δίκαιο καθορίζεται από την συγκεκριμένη συνθήκη όσον αφορά τα θέματα ασύλου. Πιο συγκεκριμένα με αυτήν την συνθήκη τα σύνορα των εμπλεκόμενων κρατών μελών της Ε.Ε είναι ενιαία, επομένως εκτός από κοινά σύνορα έχουν και κοινές υποχρεώσεις και πρέπει να συνεργάζονται και στην διασφάλιση του ασύλου σε πρόσφυγες. Μαζί με την συνθήκη του Σένγκεν καθοριστικό ρόλο για την ασφάλεια των προσφύγων έπαιξαν οι κανονισμοί του Δουβλίνου 1 και 2 οι οποίοι υπογράφηκαν το 2003 και 2013 αντίστοιχα. Με αυτούς τους κανονισμούς τα κριτήρια και οι μηχανισμοί για τις αιτήσεις πολιτικού ασύλου που υποβάλλονται προς τα κράτη μέλη της ΕΕ μετατίθενται κυρίως στις πρώτες χώρες εισόδου των προσφύγων που κατά κύριο λόγο είναι χώρες της Νότιας Ευρώπης. Σύμφωνα με την νομοθεσία αυτήν οι χώρες <<πρώτης εισόδου>> στις οποίες ανήκει και η Ελλάδα είναι υποχρεωμένες να αντιμετωπίσουν την προσφυγική κρίση με μεγάλες δυσκολίες ανταπόκρισης (Τζαβέλλα,, Δρελιώζη, Πρεζεράκος σελ 29 2020).

4.2 προσφυγική κρίση

Προσφυγική κρίση ονομάζεται ένα φαινόμενο το οποίο είναι κοινωνικό, ιστορικό, πολιτικό αλλά και οικονομικό. Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότεροι πρόσφυγες κατευθύνονται προς την Ευρώπη καθώς προσπαθούν να ξεφύγουν από τις διώξεις και τον πόλεμο. Το 2015 850.000 πρόσφυγες έφτασαν στην Ελλάδα ζητώντας άσυλο.. Η προσφυγική κρίση είναι ένα χαρακτηριστικό κομμάτι της ανθρωπιστικής κρίσης αφού περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία του φόβου, του αβέβαιου και του κινδύνου για την ανθρώπινη επιβίωση που είναι αποτέλεσμα του βίαιου και αναγκαίου εκτοπισμού πληθυσμών. Η προσφυγική κρίση που διανύει η Ελλάδα είναι η μεγαλύτερη μετά τον δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο και βρήκε την Ελλάδα σε πολύ δύσκολη οικονομική κατάσταση. Πολλά άτομα τα οποία βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση έρχονται στην Ε.Ε. με σκοπό να ζητήσουν άσυλο και βοήθεια την οποία η Ε.Ε έχει νομική και ηθική υποχρέωση να τους την προσφέρει διότι αυτοί οι άνθρωποι έχουν εγκαταλείψει την χώρα τους λόγω φόβου και διώξεων (παπαδοπούλου σελ 8).

4.3 διαχείριση της προσφυγικής κρίσης

Η διαχείριση κρίσεων αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι διακυβέρνησης σε κάθε χώρα και σε κάθε κοινότητα. Μπορούμε να διαπιστώσουμε την ύπαρξη μιας κρίσης μέσα στην κοινωνία όταν θεμελιώδης αξίες βρίσκονται υπό απειλή. Αυτές οι αξίες μπορεί να αφορούν την ασφάλεια, την παιδεία, την υγεία. Η προσφυγική κρίση του 2015-2016 και η απότομη αύξηση των ροών από την μέση ανατολή και την βόρειο Αφρική δημιούργησαν ένα οικονομικό, πολιτικό και κοινωνικό πλαίσιο στην Ελλάδα το οποίο ήταν εξαιρετικά ασφυκτικό. Τον Μάρτιο του 2016 επετεύχθη η ευρώ-τουρκική συμφωνία η οποία είχε ως στόχο την ανάχηση των προσφυγικών ροών.

Η συγκεκριμένη συμφωνία προέβλεπε τα εξής :

- 1) η Τουρκία ήταν υποχρεωμένη να αποδεχτεί την άμεση επιστροφή παράτυπων μεταναστών από την Ελλάδα.
- 2) η ΕΕ θα χρηματοδοτούσε διάφορα έργα στον τομέα της υγείας, της στέγασης, της σίτισης, της εκπαίδευσης μέσω του facility of refugees στην Τουρκία.
- 3) θα προωθούσε την απελευθέρωση της βίζας για τους Τούρκους πολίτες, θα αναβάθμιζε την τελωνειακή ένωση ΕΕ-Τουρκίας και θα ενεργοποιούσε ξανά τις ενταξιακές διαδικασίες.

Υπήρξαν ποικίλες αντιδράσεις από την Ύπατη Αρμοστεία και την Διεθνής Αμνηστία για το κατά πόσο ήταν νόμιμη αυτή η συμφωνία και για το αν θα διασφάλιζε την αρχή της μη επαναπροώθησης των προσφύγων καθώς αυτή η αρχή αποτελεί πολύ σημαντικό σημείο στην Σύμβαση της Γενεύης . Και από την άλλη μεριά υπήρχαν οι συμβιβασμοί που έπρεπε να γίνουν εντός της ΕΕ και ιδιαίτερα με χώρες που αντιδρούσαν έντονα στην υποδοχή προσφύγων και μεταναστών. Όλα αυτά οδήγησαν στην υπογραφή αυτής της συμφωνίας.

Το μεγαλύτερο αγκάθι αυτής της συμφωνίας αποτελούσε ο γεωγραφικός πληθυσμός. Όταν οι αιτούντες ασύλου έφταναν στην Ελλάδα έπρεπε να εγκατασταθούν στα έξι νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Αυτό όπως ήταν αναμενόμενο δεν ικανοποιούσε ούτε τους κατοίκους των περιοχών αλλά ούτε και τους αιτούντες ασύλου.

Το 2018 το Συμβούλιο Της Επικράτειας αναίρεσε τον γεωγραφικό περιορισμό και επέτρεψε την ελεύθερη μετακίνηση όσων θα έφταναν στα νησιά μετά την δημοσίευση της απόφασης του. Αυτή η απόφαση όμως δεν είχε αναδρομική ισχύ με αποτέλεσμα ο αριθμός που διέμεναν στα νησιά να ξεπερνά κατά πολύ την χωρητικότητα των ΚΥΤ. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα για αυτήν την κατάσταση αποτελεί ο Μοριάς της Μυτιλήνης, σύμφωνα με τα στοιχεία της Ύπατης Αρμοστείας η προβλεπόμενη χωρητικότητα ήταν 2.200 άτομα αυτό το ποσοστό ξεπεράστηκε κατά πολύ καθώς έμεναν 12.600. Ο καταυλισμός αυτός χαρακτηρίστηκε ως η ντροπή της Ευρώπης. Σύμφωνα με έρευνα που έγινε το 2019 το μεταναστευτικό πρόβλημα ανακηρύχθηκε το σημαντικότερο που αντιμετωπίζει η Ελλάδα, και ίσως μετά έρχεται η ανεργία (Καρακάσης).

4.4 η συνθήκη της Γενεύης

Η σύμβαση υπογράφηκε το 1951 ενώ έχει επικυρωθεί από 145 και ορίζει ποιος είναι πρόσφυγας, τα δικαιώματα του αλλά και τις νομικές υποχρεώσεις των κρατών. Βασική αρχή της είναι η μη- επαναπροώθηση, δηλαδή να μην επιστρέφει ο πρόσφυγας σε περιοχές όπου απειλείται η ζωή του και η ελευθερία του. Η αρχή της μη- επαναπροώθησης αποτελεί κανόνα του εθιμικού δικαίου. Επιπλέον η Ύπατη αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες λειτουργεί ως θεματοφύλακας της σύμβασης του 1951 και του πρωτοκόλλου του 1967

η οποία συνέβαλε στη διεύρυνση του ορισμού του πρόσφυγα, αποσύροντας τα χρονικά και γεωγραφικά όρια που υπήρχαν στη Σύμβαση του 1951. Αυτές οι δυο

συμβάσεις οι οποίες έχουν επικυρωθεί από 146 κράτη – μέλη, αποτελούν την βάση του διεθνούς δικαίου για τα δικαιώματα και την προστασία των προσφύγων. Στο πρωτόκολλο του 1967 υπάρχουν διάφορες ρήτρες οι οποίες αναφέρονται στην χορήγηση του ασύλου και τότε ένας πρόσφυγας μπορεί να χάσει αυτό το προνόμιο. Ένα πρόσωπο χάνει το δικαίωμα του ασύλου όταν: 1) έχει διαπράξει εγκλήματα κατά της ειρήνης, της ανθρωπότητας και εγκλήματα πολέμου, β) σοβαρές εγκληματικές μη πολιτικές πράξεις και γ) πράξεις αντίθετες προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών. Σε περίπτωση που ο αιτών έχει διαπράξει έστω και ένα από τα παραπάνω αδικήματα δεν μπορεί να κάνει χρήση των δικαιωμάτων. Αξίζει να σημειωθεί πως αυτές οι ρήτρες ισχύουν και στην σύμβαση της Γενεύης το 1951.

Σε διεθνές επίπεδο η Ύπατη Αρμοστεία επιδιώκει την προσχώρηση των κρατών σε διεθνείς συμφωνίες που αφορούν τους πρόσφυγες με σκοπό να παρακολουθεί την συμμόρφωση των κυβερνήσεων με το διεθνές δίκαιο για τους πρόσφυγες. Η «Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων», όπως και η «Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων» προσφέρουν ζωτικής σημασίας διασφαλίσεις για τους πρόσφυγες και τους αιτούντες άσυλο που κινδυνεύουν να επιστρέψουν σε χώρες όπου υπάρχει πιθανότητα να υποστούν βασανιστήρια, ταπεινωτική μεταχείριση, τιμωρίες, ακόμη και να θανατωθούν (Τζαβέλλα,, Δρελιώζη, Πρεζεράκος σελ 29 2020).

Κεφάλαιο 5

5.1 ΜΚΟ και προσφυγική κρίση

Ποιος όμως είναι ο ρόλος των ΜΚΟ στην προσφυγική κρίση; Τον Μάρτιο του 2016 κυρώθηκε μια συμφωνία η οποία είχε ως στόχο να περιορίσει την διέλευση των συνόρων, περίπου 16.000 προσφύγων (Nasir σελ 68). Αυτοί οι πρόσφυγες παραμένουν έως σήμερα κολλημένοι στα νησιά της Χίου, της Κώ, της Σάμου, της Λέρου και της Λέσβου. Πολλοί από αυτούς τους πρόσφυγες αναγκάζονται να μένουν κάτω από άθλιες και επικίνδυνες συνθήκες ενώ ταυτόχρονα περιμένουν να εξεταστεί η περίπτωση του ασύλου τους. Οι ΜΚΟ λοιπόν είναι υπεύθυνες για την παροχή βοήθειας σε πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο (Nasir σελ.69).

Παρακάτω είναι μερικές από τις σημαντικότερες ΜΚΟ:

1. Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός
2. Οι Γιατροί του Κόσμου οι οποίοι δραστηριοποιούνται κυρίως στον τομέα της υγείας
3. Το Παιδικό Ταμείο της UNICEF, το οποίο επικεντρώνεται στα παιδιά και τις μητέρες που είναι θύματα πολέμου και κρίσης
4. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της υγείας. (Nasir σελ 69).

Επιπλέον υπάρχουν και άλλες ελληνικές και ξένες ΜΚΟ οι οποίες στηρίζουν τους πρόσφυγες. Όπως για παράδειγμα η ARSIS, το Χαμόγελο Του Παιδιού και την Κιβωτό του Κόσμου ο οποίες επικεντρώνονται σε παιδιά – πρόσφυγες. Τα τελευταία χρόνια λόγω της μεγάλης εισροής προσφύγων στην Ελλάδα αρκετές ξένες ΜΚΟ αποφάσισαν να δραστηριοποιηθούν και να μεταφερθούν στην Ελλάδα, εξειδικεύονται στην μετάφραση και στην εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για τους πρόσφυγες που θέλουν να ενταχθούν στην ελληνική κοινωνία. Όλες οι ΜΚΟ προσφέρουν σημαντικό έργο, καθώς ανακουφίζουν τον πόνο των προσφύγων και κάνουν την ζωή τους λίγο πιο εύκολη προσφέροντας προσωρινές λύσεις για την βελτίωση της καθημερινότητας τους στον ελληνικό έδαφος(Nasir σελ 70).

5.2 Δράση ΜΚΟ

Η εμφάνιση των ΜΚΟ έφερε στην επιφάνεια κοινωνικά προβλήματα όπως για παράδειγμα την φτώχεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και τα προβλήματα που υπάρχουν στο περιβάλλον. Η συνεισφορά τους θα μπορούσε να θεωρηθεί ίσης σημασίας με την ανάδειξη των εθνικών κρατών. Οι ΜΚΟ θα μπορούσαν θεωρούνται ως <<μετεξέλιξη των κοινωνικών κινημάτων και κορυφαία ιδεολογικά έκφραση της ανοικτής ελεύθερης κοινωνίας>>. Αντιπροσωπεύουν τον διάλογο, ενώ ταυτόχρονα είναι χρήσιμες στην θέση προτεραιοτήτων στην χάραξη πολιτικής με την ενεργή συμμετοχή των πολιτών. Η συμμετοχή τους είναι ιδιαίτερα ενεργή όχι μόνο στην διακυβέρνηση αλλά και στην λήψη αποφάσεων καθώς τα κράτη χρειάζονται τις εξειδικευμένες γνώσεις τους, την εμπειρία που διαθέτουν αλλά και την τεχνογνωσία. Επιπλέον οι ΜΚΟ και οι δράσεις τους είναι προτιμότερες από την διεύρυνση του κρατικού τομέα.

Παράγοντες ανάπτυξης των ΜΚΟ :

- 1) Εκδημοκρατισμός και αναγνώριση της σημαντικότητας της συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών.
- 2) Διεύρυνση μη κρατικών και ενδο-κρατικών φορέων.
- 3) Βελτίωση των τεχνολογιών επικοινωνίας

- 4) Γενικότερη κρίση εμπιστοσύνης
- 5) Παγκοσμιοποίηση χρηματοδότηση των ΜΚΟ

Από την δεκαετία του 90 και μετά η δράση των ΜΚΟ άρχισε να αλλάζει με πολύ γοργούς ρυθμούς και ριζικά. Άρχισαν να συμμετέχουν σε διαδικασίες των διεθνών οργανισμών και προσπαθούσαν να διαδώσουν τις αξίες τους σε παγκόσμιο επίπεδο και με αυτόν τον τρόπο κατάφεραν να έχουν καλύτερη τυπική αλλά και άτυπη πρόσβαση στην πολιτική.

5.3 Η δράση των ΜΚΟ στην Ελλάδα

Η καταγραφή των ΜΚΟ στην Ελλάδα αντιμετωπίζει ένα πλήθος προβλημάτων. Ακόμη περισσότερα προβλήματα αντιμετωπίζουν οι ΜΚΟ που σχετίζονται με τους μετανάστες. Αυτό συμβαίνει για δύο λόγους : Πρώτον υπάρχουν κάποιες άτυπες μορφές οργάνωσης οι οποίες μπορεί να μην έχουν θεσπιστεί αλλά ασκούν σημαντική επιρροή και επιτελούν σημαντικό έργο και δεύτερον ο ορισμός των ΜΚΟ είναι ευρύς με αποτέλεσμα να οδηγεί στην συμπερίληψη διάφορων ρατσιστικών ομάδων ή μορφών οργανώσεων << προώθησης της εθνικής αποκλειστικότητας>> οι οποίες καλύπτουν πλήρως το κριτήριο του μη κρατικού ή κερδοσκοπικού. Επομένως η κατηγοριοποίηση περιλαμβάνει και μη τυπικές μορφές οργανώσεων και περιορίζεται σε οργανώσεις που προωθούν το δημόσιο συμφέρον. Η γενική διαπίστωση είναι ότι η ΜΚΟ στην Ελλάδα δεν είναι αρκετά ανεπτυγμένες και τα περιθώρια για να μπορέσουν να δραστηριοποιηθούν δυστυχώς είναι αρκετά περιορισμένα . Μέχρι και την δεκαετία του 1990 οι περισσότερες οργανώσεις της κοινωνία των πολιτών λειτουργούσαν ως ομάδες. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα οι ΜΚΟ έχουν καταφέρει να εμπλακούν σε ένα ευρύ φάσμα σοβαρών ζητημάτων για την κοινωνία όπως για παράδειγμα τα ανθρώπινα δικαιώματα, την καταπολέμηση της φτώχειας και την προστασία του περιβάλλοντος.

Όπως διαπιστώνει έρευνα του διεθνή οργανισμού CIVICUS η δράση και η αποτελεσματικότητα των ΜΚΟ στην Ελλάδα είναι αρκετά περιορισμένη. Για την ακρίβεια :

1. Η επικοινωνία μεταξύ του είναι ελάχιστη και δεν συνεργάζονται στην βάση μιας πολιτικής και κοινωνικής ατζέντας.
2. Αρκετές ΜΚΟ δεν δίνουν ουσιαστική σημασία στα ζητήματα της λογοδοσίας και της διαφάνειας τόσο σε σχέση με τα οικονομικά τους και η δράση τους δεν ενισχύει την κοινωνία των πολιτών.
3. Η αναβάθμιση και η παρουσία των ΜΚΟ δεν προκύπτει από την ενδογενή δυναμική τους αλλά είναι αποτέλεσμα δημόσιων πολιτικών οι οποίες συνδέονται με τις διαδικασίες εξευρωπαϊσμού της Ελλάδας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να χαθεί σε μεγάλο βαθμό η ακτιβιστική δράση των ΜΚΟ και να λειτουργούν περισσότερο ως φορείς που είναι υπεύθυνοι για την διαχείριση εθνικών και ευρωπαϊκών πόρων και προγραμμάτων.

4. Οι ΜΚΟ δύσκολα θέτουν και επιτυγχάνουν στόχους, ειδικά σε ότι αφορά το ρόλο τους ως επιτηρητές του κράτους.

Εν κατακλείδι η ΜΚΟ καλούνται να λειτουργήσουν σε ένα πολιτικό και θεσμικό περιβάλλον το οποίο χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη ενός παρεμβατικού κράτους και τη επικράτηση ενός μοντέλου κοινωνικού διαλόγου που κυριαρχείται από εργατικές και επαγγελματικές αξιώσεις και κινητοποιήσεις. Δυστυχώς σε ένα τέτοιο περιβάλλον και κάτω από αυτές τις συνθήκες είναι πάρα πού δύσκολο να μπορέσουν να αναπτυχθούν και να αναπτύξουν την αναγνωρισιμότητα τους οι ΜΚΟ, η οποία εξαρτάται από τα ΜΜΕ. Η προβολή των ΜΚΟ είναι συνήθως στραμμένη σε επίκαιρα θέματα ή σε θέματα που συνδέονται με κατευθυνόμενες από το κράτος δράσεις.

Κεφάλαιο 6

6.1 Χρηματοδότηση

Οι ΜΚΟ λαμβάνουν χρήματα από έναν συνδυασμό θέσεων, όπου περιλαμβάνονται οι χρηματοδοτήσεις από τις κυβερνήσεις, δωρεές από το ευρύ κοινό, φιλανθρωπίες, αλλά και χρηματοδοτήσεις από τους διεθνείς οργανισμούς. Είναι αρκετά δύσκολο οι ΜΚΟ να επιβιώσουν με μικρές δωρεές από το ευρύ κοινό. Επιπλέον οι περισσότερες δεν έχουν την πολυτέλεια να επενδύσουν χρήματα σε εκστρατείες με σκοπό να συγκεντρώσουν χρήματα, ενώ οι μικρότερες ΜΚΟ προτιμούν να αξιοποιήσουν τα χρήματα για να προσλάβουν εμπειρογνώμονες. Κάποιες ΜΚΟ δέχονται χρηματοδοτήσεις από την κυβέρνηση της χώρας τους. Κάποιες κυβερνήσεις δίνουν χρήματα σε ΜΚΟ που εκπροσωπούν μια συγκεκριμένη μερίδα ανθρώπων παραδείγματος χάρη τα άτομα με αναπηρίες αυτό γίνεται διότι οι πολιτικοί θέλουν να είναι σίγουροι πως όταν ψηφίζονται νόμοι και υπόσχονται αυτοί οι ίδιοι πολιτικές ο καθένας θα έχει την ευκαιρία να αντιδράσει σε περίπτωση που αυτοί δεν ασκούνται. Επιπλέον με αυτό τον τρόπο οι κυβερνήσεις θα έχουν την δυνατότητα να συλλέξουν πληροφορίες και όλες τις σχετικές γνώμες και εμπειρίες των πολιτών, όλα αυτά χρειάζονται για να είναι οι πολιτικές και οι νόμοι αποτελεσματικοί και χωρίς αρνητικό αντίκτυπο σε συγκεκριμένες ομάδες ανθρώπων. Μερικές φορές οι κυβερνήσεις επιλέγουν να χρηματοδοτήσουν κάποιες ΜΚΟ για να βεβαιωθούν ότι τηρούν τις υποσχέσεις τους που περιέχονται στα συντάγματα και στις διεθνείς συνθήκες (Παπαχρήστου&Φώλα σελ. 43)

Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι οι κυβερνήσεις χρηματοδοτώντας τις ΜΚΟ δρουν ενάντια στο δικό τους συμφέρον αλλά αυτό δεν ισχύει, διότι οι κυβερνήσεις είναι υποχρεωμένες να υπερασπίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι ΜΚΟ είναι εκεί για να τους το υπενθυμίζουν. Μια περίπτωση που η κρατική χρηματοδότηση θα μπορούσε να αποτελέσει πρόβλημα είναι όταν οι πολιτικοί έχουν άμεσο έλεγχο σχετικά με το ποια ΜΚΟ μπορεί να λάβει χρηματοδότηση . Για το λόγο αυτό, είναι σημαντικό τα κυβερνητικά χρήματα των ΜΚΟ να παρέχονται από ανεξάρτητο φορέα που βασίζει τις αποφάσεις του σε αμερόληπτα κριτήρια. Δυστυχώς, σε ορισμένες χώρες, οι πολιτικοί έχουν πάρει τον άμεσο έλεγχο του ποιος παίρνει χρήματα και

αυτό είναι επικίνδυνο, επειδή μπορεί να αισθάνονται ότι δεν μπορούν πλέον να μιλούν ειλικρινά και να επικρίνουν την κυβέρνηση όταν χρειαστεί. (Hodgson, 2004). Τέλος δεν είναι καθόλου ασυνήθιστο να λαμβάνουν χρήματα από άλλες κυβερνήσεις. Χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα εκείνο της Νορβηγίας, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν που χρηματοδοτούν ΜΚΟ από κομμουνιστικές χώρες για να συμβάλουν στην προώθηση της δημοκρατίας, της ισότητας και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Αυτό γίνεται από όλες της χώρες της ΕΕ όπως επίσης και από διασημότητες και επιχειρηματίες, όπως για παράδειγμα Bill Gates, Ford και Leonardo Di Caprio. (Παπαχρήστου, Φώλα σελ.44)

6.2 Άλλες πηγές χρηματοδότησης

Οι ΜΚΟ χρηματοδοτούνται από τα ίδια κράτη μέλη βέβαια η χρηματοδότηση τους εξαρτάται από τον τομέα που δραστηριοποιούνται. Παρακάτω αναγράφονται μερικές από τις πηγές χρηματοδότησης:

- Οι ΜΚΟ οι οποίες ασχολούνται με την ισότητα των δύο φύλων και την κοινωνική ένταξη χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
- Οι ΜΚΟ που ασχολούνται με τα μέσα επικοινωνίας και τον πολιτισμό λαμβάνουν χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Δημιουργική Ευρώπη .
- Οι ΜΚΟ που ασχολούνται με την προώθηση της ιδιότητας του πολίτη και της συμμετοχής του στα κοινά λαμβάνουν χρηματοδότηση από το πρόγραμμα Ευρώπη για τους πολίτες.
- Οι ΜΚΟ που ασχολούνται με την έρευνα και την καινοτομία χρηματοδοτούν τομείς που έχουν σχέση με την υγεία, της θαλάσσιας και ναυτιλιακής έρευνας, της ασφάλειας τροφίμων και των δημογραφικών αλλαγών.
- Οι Μ.Κ.Ο που ασχολούνται με την ανάπτυξη και την ανθρωπιστική βοήθεια λαμβάνουν επιδοτήσεις από θεματικά ή περιφερειακά προγράμματα διαχείρισης στο τμήμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Επίσης, επιδοτούνται για δραστηριότητες ανθρωπιστικής βοήθειας και πολιτικής προστασίας από το τμήμα Ευρωπαϊκής επιτροπής.

- Οι Μ.Κ.Ο που ασχολούνται με μεταφορές, ενέργεια και τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών χρηματοδοτούνται από τον μηχανισμό Συνδέοντας την Ευρώπη.

Επιπλέον υπάρχουν και άλλες πηγές χρηματοδοτήσεις. Για παράδειγμα το πρόγραμμα Εξωτερική Πολιτική είναι υπεύθυνο για τις οικονομικές και επιχειρησιακές πτυχές της εξωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχει ως στόχο να βοηθήσει τις χώρες που αντιμετωπίζουν κρίσεις ώστε να μπορέσουν διατηρήσουν την ειρήνη και την ασφάλεια της χώρας. Επιπρόσθετα το πρόγραμμα αυτό ασχολείται με τις κυρώσεις που αποφασίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και με διάφορα αντικείμενα τα οποία συνδέονται με φρικτά βασανιστήρια. Κάθε χρόνο η χώρας από κοινού αποφασίζουν κάποια προγράμματα εργασίας και ανάλογα με τα κριτήρια τους είναι και η χρηματοδότηση τους.

Πολύ σημαντικό ρόλο στην χρηματοδότηση των Μ.Κ.Ο παίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση . Η οποία διοργανώνει προγράμματα και προσφέρει μεγάλα ποσά. Η χρηματοδότηση γίνεται μέσα από το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό Ταμείο. Η Ευρωπαϊκή Ένωση προσφέρει τα χρήματα μέσα από τα κονδύλια στα κράτη μέλη και αυτά με την σειρά τους στις Μ.Κ.Ο. επομένως η χρηματοδότηση δεν γίνεται άμεσα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιο συγκεκριμένα η Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτει το 15% της χρηματοδοτήσεις ενώ το 35 % από ιδιωτικούς και κρατικούς φορείς.

6.3 Ευρωπαϊκή Ένωση και βοήθεια προς τους πρόσφυγες και μετανάστες

Το 2015 η Ελλάδα έλαβε χρηματοδότηση 2,77 εκατ. Ευρώ από την Ευρωπαϊκή Ένωση με σκοπό να μπορέσει να διαχειριστεί το κύμα των μεταναστών, επίσης στάλθηκε προσωπικό από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και άλλους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς προκειμένου να συνδράμει στην ισχύουσα κατάσταση(Ρούσσης, 2022) Μέχρι και τον Μάρτιο του 2017 είχαν δωθεί στους εταίρους της Επιτροπής στον τομέα της ανθρωπιστικής βοήθειας για να βοηθήσουν την Ελληνική Κυβέρνηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση 192. Εκατ. Ευρώ με σκοπό να την αντιμετωπίσει της προσφυγικής και μεταναστευτικής κρίση. Η συγκεκριμένη βοήθεια από την Ευρωπαϊκή Ένωση περιλάμβανε : πρόγραμμα χορήγησης μετρητών για την κάλυψη των αναγκών άνω των 35.000 ατόμων που διαμένουν σε καταυλισμούς και αστικές περιοχές, αυτήν η ενέργεια προσέφερε την αξιοπρέπεια της επιλογής στους πρόσφυγες και τους μετανάστες και ταυτόχρονα στήριξε και την οικονομία στις τοπικές κοινωνίες, παρείχε στέγη σε περισσότερους από 35.000 πρόσφυγες και μετανάστες, σε αρχικό στάδιο ήταν σκηνές και στην συνέχεια δημιουργήθηκαν κοντέινερ προσαρμοσμένα για τους χειμερινούς μήνες, επιπλέον δημιουργήθηκαν 417 νέοι και ασφαλείς χώροι για ανηλίκους οι οποίοι ερχόταν ασυνόδευτοι, με

προτεραιότητα την ασφάλεια των προσφύγων και μεταναστών, τους παρέιχε πρωτοβάθμια και εξειδικευμένη υγειονομική περίθαλψη αλλά και ψυχοκοινωνική υποστήριξη, επίσης φρόντισε για την διανομή σχολικών ειδών, να μεταφερθούν τα παιδιά στα σχολεία και να έχουν την δυνατότητα πρόσβασης σε δραστηριότητες άτυπης εκπαίδευσης

Στην συνέχεια το 2020 η ΕΕ θέλοντας να βοηθήσει την κατάσταση που επικρατούσε στην Λέσβο προχώρησε στην δημιουργία μιας ειδικής ομάδας δράσης η οποία θα συνεργάζονταν με τις Ελληνικές Αρχές για την συγκρότηση ενός νέου κέντρου υποδοχής στην Λέσβο. Ενώ ταυτόχρονα πάλι με την βοήθεια της ΕΕ περίπου 22.000 πρόσφυγες κατάφεραν να μείνουν σε διαμερίσματα σε όλη την Ελλάδα, 28.000 σε δομές μακροχρόνιας φιλοξενίας στην ηπειρωτική Ελλάδα και 4.500 σε ξενοδοχεία. Είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί πως καλύπτει μεγάλο μέρος των λειτουργικών εξόδων των δομών που φιλοξενούν πρόσφυγες στα νησιά και χρηματοδοτεί και τα μηνιαία επιδόματα που λαμβάνουν επί του παρόντος 85.000 αιτούντος άσυλο στην Ελλάδα (Ρούσσης, 2022).

Η Ε.Ε δημιούργησε ένα πρόγραμμα δράσης για το μεταναστευτικό ζήτημα το οποίο περιλάμβανε τα εξής σημεία:

1. Στόχευση στα παράνομα και εγκληματικά δίκτυα λαθραίας μετακίνησης ανθρώπων
2. Διάσωση ανθρώπινων ζώων στην θάλασσα
3. Αποτελεσματική ένταξη
4. Μεγιστοποίηση των αναπτυξιακών οφελών για τις χώρες καταγωγής
5. Να γίνει σωστή διαχείριση της πολιτικής για την νόμιμη μετανάστευση και θεωρήσεις
6. Σύστημα Δουβλίνου - να γίνει καλύτερος επιμερισμός ευθύνης μεταξύ των κρατών μελών
7. Καταπολέμηση της λαθραίας μετακίνησης και εμπορίας ανθρώπων
8. Επιστροφή
9. Ανταπόκριση στον μεγάλο όγκο αφίξεων εντός της Ε.Ε : Μετεγκατάσταση
10. Επανεγκατάσταση
11. Να υπάρχει συνεργασία με τις τρίτες χώρες για την καλύτερη δυνατή αντιμετώπιση των μεταναστευτικών ροών στα αρχικά τους στάδια
12. Να γίνει βαθύτερη αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της παράτυπης και αναγκαστικής εκτόπισης σε τρίτες χώρες
13. Σωστή και δίκαιη εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού συστήματος ασύλου
14. Χρήση όλων των μέσων που διαθέτει η Ε.Ε για την παροχή βοήθειας στα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή 7 Ευρωπαϊκή Επιτροπή., (2015), Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για την μετανάστευση, Βρυξέλλες. (Μαυρίδου σελ. 30 2020)

Ως μετεγκατάσταση εννοείται η κατανομή ατόμων τα οποία έχουν σαφή ανάγκη για προστασία και βοήθεια. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να είναι δίκαιη η κατανομή θέσπισε ένα Ευρωπαϊκό σύστημα μετεγκατάστασης που απευθύνονταν στους αιτούντες άσυλο με επιτακτική ανάγκη για διεθνή προστασία, το οποίο βασίζονταν σε κάποια κριτήρια, τα οποία ήταν συντελεστές στάθμισης για την ικανότητα των κρατών μελών για το ποσοστό των προσφύγων που μπορούν να απορροφήσουν:

- 1) Σε ποσοστό 40%, το μέγεθος του πληθυσμού, διότι βάση αυτού αποδεικνύεται η ικανότητα απορρόφησης συγκεκριμένου αριθμού προσφύγων
- 2) Σε ποσοστό 40%, το συνολικό ΑΕΠ, διότι υποδεικνύει την ευημερία και ανάπτυξη μιας χώρας αλλά και το κατά πόσο είναι ικανή ανάλογα με την οικονομία της να απορροφήσει και να εντάξει πρόσφυγες
- 3) Σε ποσοστό 10% για την περίοδο 2010-2014, τον μέσο όρο των αιτήσεων ασύλου καθώς και τον αριθμό επανεγκατεστημένων προσφύγων ανά ένα εκατομμύριο κατοίκους, διότι υποδεικνύει την προσπάθεια που καταβλήθηκε από τα κράτη- μέλη την αναφερόμενη περίοδο
- 4) Σε ποσοστό 10%, τον δείκτη ανεργίας, διότι υποδεικνύει την ικανότητα ένταξης των προσφύγων

Ενώ με τον όρο επανεγκατάσταση εννοείται η μεταφορά ατόμων που έχουν απευθυνθεί για βοήθεια και διεθνή προστασία στην Ύπατη αρμοστέια του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες, σε συνεργασία με την χώρα επανεγκατάστασης (στο κράτος- μέλος οπού ανήκει) και στην οποία θα έχουν άδεια διαμονής και τα ανάλογα δικαιώματα. . (Μαυρίδου σελ 31 2020).

6.3.1 Καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης

Ένα πάρα πολύ σημαντικό ζήτημα το οποίο δεν ταλανίζει μόνο την Ελλάδα αλλά και τις υπόλοιπες χώρες της Ε.Ε είναι εκείνο της παράνομης μετανάστευσης. Θα πρέπει λοιπόν να δοθεί προτεραιότητα στην οργάνωση της νόμιμης μετανάστευσης στα κράτη μέλη της Ε.Ε, να δίνεται προτεραιότητα στις ανάγκες του κάθε κράτους- μέλους αλλά και στην ενθάρρυνση τους για την ενσωμάτωση μεταναστών και προσφύγων. Για την επίτευξη της καταπολέμησης του φαινομένου της παράνομης μετανάστευσης, διέπονται τρεις σημαντικές αρχές από το Ευρωπαϊκό συμβούλιο. αρχικά είναι αναγκαία η ενδυνάμωση των σχέσεων των κρατών- μελών αλλά και της επιτροπή με τις χώρες διέλευσης και καταγωγής των ανθρώπων αυτών. Δεύτερον οι μετανάστες που βρίσκονται παράνομα μέσα στην χώρα θα πρέπει να την εγκαταλείπουν. Τρίτον τα κράτη θα πρέπει να δέχονται την επιστροφή των υπηκόων τους, οι όποιοι βρίσκονται με παράνομο τρόπο σε άλλο έδαφος (Μαυρίδου σελ. 45 2020)

Επιπλέον θα πρέπει να γίνεται αποτελεσματικός έλεγχος των συνόρων από το κάθε κράτος. Είναι σημαντικό πως το κάθε κράτος είναι υπεύθυνο για τον έλεγχο και την

φύλαξη των συνόρων του. Ωστόσο η Ε.Ε. θα μπορούσε να βοηθήσει κάθε κράτος, που βρίσκεται σε έκθεση λόγω γεωγραφικών παραγόντων. Οι κοινές προξενικές υπηρεσίες, η χρήση βιομετρικών θεωρήσεων, η άμεση συνεργασία των κρατών – μελών και η χρήση κοινών μέσων πρέπει άμεσα να οργανωθεί . Ταυτόχρονα είναι πολύ σημαντικό να υπάρχει κατανόηση και συνεργασία μεταξύ των κρατών, που προέρχονται και κατευθύνονται οι μετανάστες. Η Ευρώπη θα πρέπει να θεωρηθεί ως χώρος ασύλου. Σύμφωνα με την Συνθήκη της Γενεύης του 1951, και όπως τροποποιήθηκε με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, ο κάθε αλλοδαπός ο οποίος διώκεται έχει το δικαίωμα να ζητήσει άσυλο και προστασία στα εδάφη της Ε.Ε.. τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε τεράστια πρόοδος στην Ευρώπη μέσα από τα θέματα που θεσπίστηκαν για την υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και την προστασία των μεταναστών και των προσφύγων. Υπάρχουν όμως ακόμα τεράστιες διαφορές μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με την διαχείριση των αιτούντων προστασία. Η χρήση του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασύλου πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή για να υπάρχει κοινή αντιμετώπιση από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε. απέναντι στους πρόσφυγες και μετανάστες που ζητούν άσυλο.

Το φαινόμενο της μετανάστευσης είναι ένα πολύ σημαντικό ζήτημα στο οποίο θα πρέπει να δοθεί μεγάλη βαρύτητα για να μπορέσει να τοποθετηθεί ως βασική συνιστώσα της εξωτερικής πολιτικής των κρατών – μελών και της Ε.Ε., πάντα με την προϋπόθεση του ποιοτικού διαλόγου με κάθε Τρίτη χώρα και τον σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, με σκοπό την συνεργεία μετανάστευση και ανάπτυξη. Τέλος η δυνατότητα ανάπτυξης να είναι σε κράτη- μέλη της Ε.Ε. να είναι ανάλογη των δυνατοτήτων της αγοράς εργασίας και οι μετανάστες να μπορούν να συνδράμουν στην ανάπτυξη της χώρας καταγωγής τους, μέσω της ασφαλούς μεταφοράς επενδυτικών κεφαλαίων.

6.3.2 Κύρια ταμεία της ΕΕ για την ένταξη των προσφύγων

Η ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων είναι μια περίπλοκη διαδικασία και από κοινωνικής αλλά και από οικονομικής απόψεως. Γι αυτόν τον λόγο η χρηματοδότηση από την ΕΕ θεωρείται απαραίτητη. Κατά την διάρκεια του προηγούμενου Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου, το οποίο έγινε το 2014 έως και 2020 η Ελλάδα κατάφερε να αποσπάσει το ποσό των 3,15 δισεκατομμυρίων ευρώ από την ΕΕ με σκοπό να καταφέρει να διαχειριστεί το φαινόμενο της μετανάστευσης. Αναλυτικότερα η Ελλάδα έλαβε το ποσό των 2,06 δισεκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης και το ποσό των 643,6 εκατομμυρίων ευρώ από τον Μηχανισμό Στήριξης Έκτακτης Ανάγκης, άλλα ταμεία τα οποία στήριζαν εξίσου την προσπάθεια για την ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων είναι το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο(Σπυράτου & Ρούσου σελ. 6 2021)

Για την περίοδο 2021 – 2027, το χρηματοδοτικό πακέτο έφτασε το πόσο των δισεκατομμυρίων ευρώ, αυξήθηκε δηλαδή κατά πολύ σε σχέση με το προηγούμενο πακέτο. Επιπλέον η Ελλάδα είναι έτοιμη να λάβει το ποσό των 32 δισεκατομμυρίων

ευρώ από το Next Generation EU(Σπυράτου & Ρούσου σελ. 6 2021). Αρχικά το Ταμείο Ασύλου Μετανάστευσης και Ένταξης μπορεί να χρηματοδοτήσει αιτούντες άσυλο, δηλαδή δραστηριότητες κατά την διάρκεια του σταδίου υποδοχής.. Το συγκεκριμένο υπουργείο έχει δηλώσει ότι θα δαπανήσει το 35% του συνολικού ποσού σε προ ενταξιακά προγράμματα. Μια θετική εξέλιξη είναι ότι το TAME θα συμπεριληφθεί στον Κανονισμό Κοινών Διατάξεων, που σκοπεύει στην απλούστευση των διοικητικών διαδικασιών, οι οποίες ήταν περίπλοκες και έπρεπε πάντα να ληφθούν υπόψη την προηγούμενη περίοδο της χρηματοδότησης. Στην συνέχεια η βοήθεια έκτακτης ανάγκης θα είναι αρκετά περιορισμένη στο πλαίσιο του ΠΔΠ σε σύγκριση με το παλαιότερο. Τον Απρίλιο του 2021, η ΕΕ δαπάνησε στην Ελλάδα το ποσό των 1,36 εκατομμυρίων από την EMAS . Τα κεφάλαια που βρίσκονται υπό την διαχείριση προγραμμάτων υπόκεινται σε διαφορετικές διαδικασίες οι οποίες είναι αρκετά αυστηρές και τα προγράμματα δεν είναι τόσο ευέλικτα . Η μείωση της χρήσης της EMAS , η επιτροπή έχει ως στόχο να εξ αναγκάσει τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν τις δράσεις έκτακτης ανάγκης στα εθνικά τους προγράμματα μέσω σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον οι μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες εγκρίνονται πλέον από το ΕΚΤ+ . το συγκεκριμένο Ταμείο υπόσχεται να είναι πιο ευέλικτο και εύκολα προσβάσιμο σε σχέση με το παρελθόν. Εκτός των άλλων συνδυάζει πολλά προγράμματα μαζί όπως για παράδειγμα το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων, το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Άπορους και τέλος το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Υγείας. Το 2% του ταμείου θα αξιοποιηθεί για την κοινωνική ένταξη των ευάλωτων ομάδων, το 5% για την αντιμετώπιση της παιδικής φτώχειας ενώ 12,5% για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων. Το TAME σε συνεργασία με το ΕΚΤ+ θα είναι το κύριο μέσο χρηματοδότησης δραστηριοτήτων για μετανάστες και πρόσφυγες ενώ αναμένεται βοήθεια και από άλλα ταμεία.. Το συγκεκριμένο ταμείο στην Ελλάδα ανήκει το υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων.(Σπυράτου – Ρούσου σελ 7, 2021)

Άλλη πηγή χρηματοδότησης για την ένταξη των αιτούντων άσυλο, των προσφύγων και των μεταναστών είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το πρόγραμμα Πολίτες, Ισότητα, Δικαιώματα και Αξίες και το πρόγραμμα Erasmus. Προς το παρόν δεν φαίνεται να υπάρχουν προτάσεις ένταξης σε σχέση με αυτά τα κονδύλια, αυτό είναι μια ένδειξη ότι δεν έχει δοθεί προτεραιότητα στην δημιουργία συνεργειών μεταξύ των Ταμείων. Παρά από το γεγονός ότι τέτοιες διαδικασίες ενθαρρύνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θεωρούνται αναγκαίες για την σωστή αξιοποίηση της κοινοτικής χρηματοδότησης. Η Next Generation EU θα χρηματοδοτήσει την Ελλάδα με το ποσό των 32 δισεκατομμυρίων ευρώ. Η Next Generation EU χαρακτηρίστηκε ως το ευρωπαϊκό μέσο ανάκαμψης από την πανδημία. Η πανδημία δυστυχώς κατάφερε να επηρεάσει τους ευάλωτους πληθυσμούς, ανάμεσα σε αυτούς είναι και οι πρόσφυγες και οι μετανάστες. Δυστυχώς αυτό που αποκόμισαν από τον Covid – 19 ήταν να μην έχουν πρόσβαση στα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα όπως η εκπαίδευση, η στέγαση, η υγειονομική περίθαλψη αλλά και στην αγορά εργασίας. Το Ταμείο Ανάκαμψης έχει ως στόχο να

βοηθήσει τα κράτη μέλη της ΕΕ τα οποία μετά από την πανδημία αντιμετωπίζουν τέτοιου είδους προβλήματα.

Η Ελλάδα τα επόμενα χρόνια θα λάβει το ποσό των 56,4 δισεκατομμυρίων ευρώ, το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 4% του ΑΕΠ. Η Ελλάδα ήταν ένα από τα πρώτα κράτη μέλη της ΕΕ που εκπόνησαν το σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.. Αυτές οι οργανώσεις εργάζονται στο συγκεκριμένο πεδίο και αυτό τους καθιστά ιδιαίτερα ικανούς στο να δημιουργήσουν προτάσεις και να συμβάλουν στον σχεδιασμό έργων με κριτήριο τις πραγματικές ανάγκες που παρατηρούν (Σπυράτου – Ρούσσου σελ. 9 2021).

Κεφάλαιο 7^ο

7.1 Η άλλη όψη των ΜΚΟ

Ωστόσο υπάρχει και η άλλη όψη των ΜΚΟ, εκείνη που δεν είναι προστάτης των ανθρώπινων δικαιωμάτων, αντιθέτως πατάνε πάνω τους για το προσωπικό τους συμφέρον. Η διαφθορά είναι ένα θέμα το οποίο απασχολεί όλον τον κόσμο. Οι πολιτικοί από την μια πλευρά προσπαθούν να καταπολεμήσουν την διαφθορά και ταυτόχρονα κατηγορούνται για εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας. Κάποιες χώρες διαθέτουν κώδικα ηγεσίας ενώ άλλες έχουν δημιουργήσει εξειδικευμένες υπηρεσίες που έχουν ως στόχο την καταπολέμηση της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η Transparency Internationa η οποία είναι μια διεθνής Μη Κυβερνητική Οργάνωση η οποία δραστηριοποιείται σε διεθνές επίπεδο και έχει ως στόχο την καταπολέμηση της διαφθοράς. (Παπαχρήστου & Φώλα σελ. 46 2018)

Επιπλέον εντοπίστηκαν κάποιοι παράγοντες που μπορούν να οδηγήσουν σε διαφθορά τις ανθρωπιστικές οργανώσεις. Αυτοί οι παράγοντες μπορεί να είναι η έλλειψη προγραμματισμού ή η αδυναμία προγραμματισμού, οι χρηματοοικονομικοί πόροι όπως επίσης ο αριθμός των παρόντων ανθρωπιστικών φορέων. Επιπρόσθετα ένας πολύ σημαντικός παράγοντας ο οποίος συμβάλλει στην ανάπτυξη της διαφθοράς είναι ο τρόπος και οι μέθοδοι με τους οποίους έχει αναπτυχθεί τα τελευταία χρόνια το διεθνές Ευρωπαϊκό σύστημα, καθώς ο αριθμός των ΜΚΟ έχει αυξηθεί όπως επίσης και η ανθρωπιστική βιομηχανία έχει αναπτυχθεί με πολύ γρήγορους ρυθμούς. Επίσης η διαφθορά δεν αναπτύσσεται μόνο στις ανεπτυγμένες χώρες αλλά και στις αναπτυσσόμενες (Παπαχρήστου & Φώλα σελ. 48 2018).

Τις τελευταίες δεκαετίες οι ΜΚΟ έχουν μεγάλη απήχηση και έχουν καταφέρει να εμπλακούν σε ένα φάσμα ζητημάτων. Ωστόσο εκτός από τα θετικά σχόλια που δέχονται, υπάρχουν και τα αρνητικά τα οποία αναφέρονται στην λειτουργία τους αλλά και στα κατά πόσο είναι ειλικρινής οι πράξεις τους .

Πιο συγκεκριμένα κατηγορήθηκαν για τους εξής λόγους :

1. Η ηγεσία της κάθε ΜΚΟ δεν είναι εκλεγμένοι, οπότε δεν έχουν όλα τα μέλη γνώση της οργάνωσης και της διαμόρφωσης της ΜΚΟ.

2. Τα στελέχη της ΜΚΟ έχουν στην διάθεση τους και διαχειρίζονται αυτοί τα κεφάλαια της οργάνωσης χωρίς να υπάρχει κάποιος έλεγχος διότι τα μέλη των ΜΚΟ δεν έχουν ιδέα για το ποια είναι η ηγεσία.
3. Στον χώρο των ΜΚΟ υπάρχουν οργανώσεις που έχουν περισσότερη πρόσβαση στην κρατική και διακυβερνητική πολιτική.
4. Τα έσοδα των ΜΚΟ προέρχονται από χρηματοδοτήσεις. Στην προσπάθεια τους όμως να χρηματοδοτηθούν, αναπτύσσουν δυνατούς δεσμούς με τους ισχυρούς του status quo, αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αμφισβητείται η έννοια του εθελοντισμού.
5. Υπάρχει τεράστιος ανταγωνισμός ανάμεσα τους για την αποδοχή τους στα κυβερνητικά και διακυβερνητικά προγράμματα για το θέμα των χρηματοδοτήσεων, διότι χωρίς της χρηματοδοτήσεις δεν θα καταφέρουν να επιβιώσουν.
6. Επειδή οι δράσεις τους και οι στόχοι τους εξαρτώνται από τις χρηματοδοτήσεις, ως εκ τούτου χάνεται η έννοια του εθελοντισμού.
7. Οι ΜΚΟ έχουν την ανάγκη της προβολής από τα ΜΜΕ για να μπορέσουν να προσελκύσουν μέλη και χρηματοδοτήσεις. Με αποτέλεσμα να ασχολούνται περισσότερο με << θορυβώδεις >> κρίσεις και όχι με ξεχασμένα θέματα τα οποία είναι εξίσου σημαντικά.

Επομένως είναι λογικό να υπάρχουν αμφιβολίες ως προς την διαφάνεια και τις ειλικρινείς προθέσεις των ΜΚΟ. Για να εξασφαλίσουν την διαφάνεια τους θα πρέπει να λειτουργούν με εντονότερο το αίσθημα της λογοδοσίας και να απέχουν από τις κακές πρακτικές.

Αναλυτικότερα:

1. Η διαχείριση, η αντιπροσώπευση αλλά και η απόδοση θα μπορούσε να επιβλέπεται από τον εσωτερικό μηχανισμό ελέγχου και αναφοράς.
2. Θα μπορούσε να υπάρχει ένας κώδικας λειτουργίας και ορθών πρακτικών. Με αυτόν τον τρόπο θα έχουν έναν γνώμονα για τις δράσεις τους και σε περίπτωση που δεν συμβαδίζουν με αυτόν θα υποχρεούται να αλλάξουν τακτική.
3. Ωφέλιμη θα ήταν επίσης να χρησιμοποιούν εκθέσεις οι οποίες θα αφορούν την αποδοτικότητα τους. Με αυτόν τον τρόπο θα μπορούν να δικαιολογούν τα αποτελέσματα των δράσεων τους, αν κατάφεραν να εκπληρώσουν τους στόχους που είχαν θέσει και το βασικότερο μέσω της αυτοκριτικής θα βελτιώνονται.

Επιπρόσθετα είναι πολύ σημαντικό να διευκρινιστεί ένα ζήτημα, το οποίο δεν είναι άλλο από την ταυτότητα τους. Είναι δηλαδή ανάδοχοι των χορηγών και των κυβερνήσεων και απλώς παρέχουν τις υπηρεσίες του σε καλύτερη τιμή ή είναι ανεξάρτητες ομάδες οι οποίες μάχονται για συγκεκριμένες αξίες. Αυτές οι δυο ταυτότητες δεν μπορούν να ταυτιστούν. Επιπλέον οι περισσότερες ΜΚΟ δεν δέχονται

να θεωρούνται υποταγμένοι των κυβερνήσεων αλλά για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να ανεξαρτητοποιηθούν από το σύστημα και τις χρηματοδοτήσεις που τους παρέχει και την προβολή των πράξεων τους μέσω αυτού. Οι ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται τον ίδιο χώρο και έχουν κοινά σχέδια θα πρέπει να σταματήσουν να ανταγωνίζονται για τα ίδια κρατικά και διακυβερνητικά συμβόλαια χρηματοδότησης των προγραμμάτων τους. Το σημαντικότερο μέλημα των ΜΚΟ είναι η χρηματοδότηση τους και είναι και ένας από τους βασικότερους λόγους που υπάρχει ανταγωνισμός ανάμεσα τους. Ωστόσο αυτό θα πρέπει να σταματήσει και να θεωρηθεί ένα περιττό ζήτημα, που δεν θα έπρεπε να αποτρέπει τις ΜΚΟ από το να συνεργάζονται για να επιτύχουν τους στόχους τους. Επιπλέον εκτός από το να επιδιώκουν την προβολή και να προσπαθούν να προσελκύουν μέλη θα πρέπει να αρχίσουν να σκέφτονται και να δραστηριοποιούνται συλλογικά, να έχουν έναν κοινό στόχο και κοινή στρατηγική για την επίτευξη τους.

Οι ΜΚΟ, ιδρύονται για έναν συγκεκριμένο σκοπό και πρέπει να είναι προσηλωμένες σε αυτόν. Ωστόσο υπάρχουν κάποιες εξαιρέσεις ανάμεσα τους και ο σκοπός της ίδρυσης τους δεν είναι τόσο αθώος και δεν ταυτίζεται με την υπεράσπιση των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Αναλυτικότερα έχουν δημιουργηθεί ΜΚΟ για το ξέπλυμα μαύρου χρήματος, παράνομη και άσκοπη χρήση της χρηματοδότησης για προσωπικό όφελος από τα μέλη της ΜΚΟ, έχουν εκμεταλλευτεί ομάδες ανθρώπων οι οποίες θεωρούνται πιο αδύναμες όπως για παράδειγμα τους πρόσφυγε και τους μετανάστες με σκοπό να αποσπάσουν μεγάλα χρηματικά ποσά, καθοδηγούνται πολλές φορές από κρατικούς φορείς, εξυπηρετούν συμφέροντα συγκεκριμένων εταιρειών και προτιμούν να προωθήσουν συγκεκριμένα προϊόντα αδιαφορώντας για τις πραγματικές ανάγκες και τέλος πολλές φορές μια οργάνωση προβάλλεται με σκοπό την διαφήμιση κάποιων ανθρώπων και όχι της προσπάθειας. (Μαρούλη & Πάνου σελ. 13)

Η διαφθορά συνδέεται άμεσα και με την χαμηλή ανθρώπινη ανάπτυξη. Πιο συγκεκριμένα η διαφθορά ενισχύει η ίδια την ανάπτυξη της καθώς διατηρείται από έναν αυτό-ενισχυτικό κύκλο . Πολλοί φορείς μάλιστα προσπαθούν να εκμεταλλευτούν την κατάσταση με σκοπό είτε να διατηρήσουν την διαφορά είτε να την καταπολεμήσουν. Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι επενδυτικές εταιρείες, αξιωματούχοι καθεστώτα χωρών, παρατηρητές των ΜΚΟ και διεθνείς οργανισμοί. Τα συμφέροντα μεταξύ της ζήτησης και της προσφοράς παρέχει ισχυρά κίνητρα για τους παγιωμένους παίχτες να διατηρήσουν τις διαφθορικές σχέσεις, να προστατεύσουν τα κέρδη και να διατηρήσουν και αυτά που ήδη υπάρχουν. Για να αλλάξει η υπάρχουσα κατάσταση θα πρέπει να υπάρχει μέγιστη διαφάνεια, αποτελεσματική ανίχνευση, διεθνής ρύθμιση και επιβολή. Επιπλέον θα πρέπει να δημιουργηθεί μια καινούργια εταιρική κουλτούρα η οποία θα στηρίζεται στην ακεραιότητα και την διαφάνεια(Παπαχρήστου & Φώλα σελ. 49 2018)

7.2 Σκάνδαλα ΜΚΟ

Όταν οι περιφερειακοί – διακρατικοί ή εμφύλιοι πόλεμοι περικύκλωσαν την Ευρώπη, άρχισαν σιγά σιγά και οι ΜΚΟ να γίνονται γνωστές. Αυτοί οι πόλεμοι δεν γίνονταν εν αγνοία της Ευρώπης, αντιθέτως πολλές φορές τροφοδοτούνταν από εκείνη και γινόταν μετά από δική της παρακίνηση. Αυτές οι οργανώσεις, με το εξειδικευμένο προσωπικό και την τεχνογνωσία που διαθέτουν, πηγαίνουν όπου ξεσπούν τέτοιες κρίσεις και προσπαθούν να αντικαθιστούν το κράτος, με τον καλύτερο δυνατό τρόπο .

Στο προσφυγικό και μεταναστευτικό ζήτημα όμως οι ΜΚΟ λύνουν τα προβλήματα εντελώς επιφανειακά και πρόσκαιρα, χρησιμοποιώντας τα κονδύλια που τους δίνονται από διεθνείς οργανισμούς, δημόσιους και ιδιωτικούς για προσωπική χρήση και για να καλύψουν τις δικές τους ανάγκες και μόνο ένα μικρό τμήμα αυτών για να καλύψουν τις ανάγκες των προσφύγων. Αυτές οι πράξεις γίνονται κάτω από καθεστώς αδιαφάνειας και χωρίς να υπάρχει προσωπική επαφή με τους πρόσφυγες και τους μετανάστες , που θα έπρεπε υπό κανονικές συνθήκες να απολαμβάνουν τα αυτά τα κονδύλια για να γίνει η παραμονή τους στην χώρα μας καλύτερη. Αλλά δυστυχώς δεν υπάρχει έλεγχος ούτε για το πώς γίνεται η εκμετάλλευση αυτών των χρημάτων ούτε για την δομή και τις σχέσεις των ΜΚΟ με τους ωφελούμενους. (Αλεξίου, Κασόλας, Κούναδης, Ρούσου, Συλιβος)

Την τελευταία διετία, άρχισε να ανθίζει με αφορμή την προσφυγική κρίση η λεγόμενη << ανθρωπιστική βιομηχανία>>. Ωστόσο βγήκαν στην επιφάνεια σκάνδαλα και καταγγελίες οι οποίες βασίζονταν στην οικονομική διαφθορά, την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ακόμα και την σεξουαλική εκμετάλλευση. Η αναστάτωση αυτήν είναι μια από τις πολλές που προκλήθηκε μέσα στις δομές για τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Δυστυχώς η ελληνική πολιτεία δεν κατόρθωσε να οργανώσει ικανοποιητικά υπηρεσίες, όρισε ως υπεύθυνες τις ΜΚΟ τις οποίες δυστυχώς δεν κατάφερε να ελέγξει, και βρέθηκαν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες σε απόγνωση και με μέλλον αβέβαιο (Χατζηγεωργίου, 2017)

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το σκάνδαλο της βρετανικής ΜΚΟ Oxfam. Η συγκεκριμένη ΜΚΟ ιδρύθηκε το 1942 και αποτελεί μια συνομοσπονδία 19 φιλανθρωπικών οργανώσεων. Τον Φεβρουάριο του 2018 κατηγορήθηκε ότι το 2018 προσέλαβαν ιερόδουλες από την Αϊτή ανάμεσά τους και ανήλικες κατά την διάρκεια ανθρωπιστικής αποστολής για την ανακούφιση των πληγέντων από τον σεισμό του 2010. Η κριτική που της ασκήθηκε ήταν αρκετά σκληρή και το γεγονός ότι η Βρετανική κυβέρνηση και Ευρωπαϊκή επιτροπή διέκοψε την χρηματοδότηση προς την συγκεκριμένη οργάνωση αποτέλεσε τεράστιο πλήγμα. Ένα άλλο παράδειγμα είναι εκείνο των Γιατρών Χωρίς Σύνορα. Η οποία ιδρύθηκε το 1971 στην Γαλλία και το 2018 κατηγορήθηκε ότι τα μέλη της οργάνωσης χρησιμοποιούσαν τις υπηρεσίες των ιερόδουλων των περιοχών τις Αφρικής όπου εργάζονταν. Αυτό οι άνθρωποι

εξαγόραζαν τις υπηρεσίες των κοριτσιών με αντάλλαγμα να τους δίνουν φάρμακα. Η οργάνωση δεν αποδέχθηκε ποτέ αυτές τις κατηγορίες. Αντιθέτως τόνισε ότι η χρήση σεξουαλικών υπηρεσιών απαγορεύεται από το καταστατικό της (Μαρούλη – Πάνου σελ 15).

7.3 Οι Ελληνικές ΜΚΟ

Στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί 528 ΜΚΟ σύμφωνα με την Υπηρεσία Διεθνούς Αναπτυξιακής Συνεργασίας. Οι Ελληνικές ΜΚΟ τηρούν τον σκοπό της ίδρυσης τους βασιζόμενες στο νομοθετικό πλαίσιο. Ενδεικτικά θα αναφερθούν μερικές ΜΚΟ που σχετίζονται με την παροχή βοήθειας σε μετανάστες και πρόσφυγες.

- **Η υποστήριξη προσφύγων στο Αιγαίο**
Η οποία παρέχει νομική βοήθεια σε πρόσφυγες, ενημερώνεται και φροντίζει για τις παραβάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Τα μέλη της συγκεκριμένης οργάνωσης επισκέπτονται τα νησιά του Αιγαίου και ενημερώνονται την κατάσταση των προσφύγων. Οι σκοποί της οργάνωσης είναι να παρέχουν νομική ψυχολογική βοήθεια στους πρόσφυγες και μετανάστες, να υπερασπίζονται τις ευπαθείς ομάδες, τους μετανάστες και τα άτομα που είναι θύματα κακοποίησης, είναι υπέρμαχοι των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ενημερώνουν τον κόσμο για ζητήματα που αφορούν τον ρατσισμό και την ξеноφοβία, παρέχουν σε ομάδες μεταναστών διεθνή προστασία και τέλος προωθούν την κατάργηση των βασανιστηρίων, της εκμετάλλευσης. Μάχονται για καλύτερες συνθήκες διαβίωσης, προστασία των ατομικών δικαιωμάτων και ελεύθερα δικαιώματα για όλους.
- **Φάρος**
Ο φάρος έχει ως στόχο την ένταξη των προσφύγων στην Ελλάδα. Απευθύνεται κυρίως σε ανήλικους οι οποίοι έρχονται στην Ελλάδα χωρίς γονείς απροστάτευτοι. Μέσω της οργάνωσης τους παρέχεται η δυνατότητα αρχικά της ατομικής φροντίδας, δεύτερον εκπαίδευση και να ασχοληθούν και με άλλες δραστηριότητες εξωσχολικές. Όλες αυτές οι καταστάσεις που βιώνουν τα παιδιά οδηγούν σε συνθήκες βίας και κάθε είδους κακοποίησης.
- **Terre des homes hellas**
Η συγκεκριμένη ΜΚΟ δραστηριοποιείται από το 2016 με παιδιά προσφύγων και μεταναστών που έχουν διαταραγμένη την ψυχική τους υγεία. Τους παρέχει στέγη, προσφορά ψυχικής φροντίδας, νομική υπεράσπιση και εκπαίδευση σε ενήλικες και παιδιά (Μαρούλη – Πάνου σελ. 23)
- **Action aid**
Δημιουργήθηκε το 1998. Συμμετέχουν Έλληνες και Κύπριοι ως ανάδοχοι ή ως εθελοντές. Προσπαθεί να δημιουργήσει μια κοινωνία δίχως στερήσεις, στην οποία όλοι οι άνθρωποι θα έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις ως πολίτες. Είναι ενάντια στις πολιτικές που τροφοδοτούν την φτώχεια και την αδικία και την κοινωνική απομόνωση. Στόχος τους είναι να καταφέρουν όλοι

οι άνθρωποι ανεξαρτήτου φύλου και ηλικίας να στηριχτούν στις δικές τους δυνάμεις (Μαρούλη – Πάνου σελ 24)

7.4 Μελλοντικές πρωτοβουλίες

Είναι γεγονός ότι η ένταξη των μεταναστών και των προσφύγων δεν αποτελούσε τα τελευταία χρόνια προτεραιότητα για την Ελλάδα. Αντιθέτως οι προσπάθειες που γινόντουσαν ήταν ελάχιστες και κατακερματισμένες. Επιπλέον το γεγονός ότι η Ελλάδα χαρακτηρίζεται ως χώρα διέλευσης και οι πληθυσμοί που έρχονται δεν έχουν σκοπό να μείνουν ούτε μόνιμα αλλά ούτε και για μεγάλο χρονικό διάστημα πολλές φορές αποτελεί δικαιολογία για την απουσία πολιτικών ένταξης. Ωστόσο έχουν γίνει προσπάθειες για την ένταξη των προσφύγων οι οποίες μπορούν να θεωρηθούν μια καλή αρχή για να αλλάξει η υπάρχουσα κατάσταση. Αρχικά διορίστηκε υφυπουργός αρμόδιας για την ένταξη και μάλιστα ο ίδιος ανακοίνωσε ότι θα επανεξεταστεί η Εθνική Στρατηγική για την ένταξη η οποία υιοθετήθηκε το 2019.

Η υφιστάμενη Στρατηγική έχει εφαρμοστεί ελάχιστα και τα προγράμματα μέχρι και σήμερα δεν έχουν συνεκτική δομή. Όσον αφορά την αναθεωρημένη Στρατηγική, υπάρχουν ελάχιστες πληροφορίες. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι φορείς που θα την εφαρμόσουν να μην μπορούν να βοηθήσουν στην ανάπτυξη της. Οι καθυστερήσεις που γίνονται από το ΠΔΠ επηρεάζουν τον προγραμματισμό σε επίπεδο κρατών μελών και έχουν δημιουργήσει προβλήματα στην χρηματοδότηση. Συνεπώς δεν υπάρχουν πηγές εσόδων ούτε για νέα προγράμματα αλλά ούτε και συνέχιση των προηγούμενων. Το ΥΜΑ αποφάσισε να χρησιμοποιήσει τα προηγούμενα κονδύλια από το ΠΔΠ τα οποία δεν έχουν αξιοποιηθεί για να για να μπορέσει να καλύψει τα εν λόγω κενά. Επιπλέον οι ενδιαφερόμενοι φορείς όπως η ΔΟΜ έρχονται σε διαπραγματεύσεις με την Ελληνική Κυβέρνηση και την Ελληνική Επιτροπή προκειμένου να υλοποιηθούν τα λίγα προγράμματα που βρίσκονται σε εξέλιξη και ελπίζουν πως η μετάβαση από την μία προς την άλλη περίοδο χρηματοδότησης θα γίνει εγκαίρως και χωρίς να υπάρξουν προβλήματα και κενά στην παροχή υπηρεσιών (Σπυράτου – Ρούσσου σελ. 13 2021).

7.5 Κύρια προγράμματα ένταξης κατά την 2021- 2027

1) Πρόγραμμα HELIOS

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί προτεραιότητα για την κυβέρνηση και χρηματοδοτείται από τον ΔΟΜ. Προωθεί την ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην ελληνική κοινωνία, μέσω μαθημάτων ένταξης, παροχή στέγης και απασχόλησης, παρακολούθηση ένταξης και ευαισθητοποίηση την

κοινότητας υποδοχής. Χρηματοδοτείται από την ημερομηνία της έναρξης του το 2019 έως και το 2021 από το ΤΑΜΕ (Σπυράτου – Ρούσσου σελ. 13 2021). Ενώ η επόμενη φάση του θα χρηματοδοτηθεί από τα Περιφερειακά επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΚΤ. Αυτήν είναι μια θετική εξέλιξη καθώς η ένταξη θα πρέπει να βασιστεί σε τοπικό επίπεδο. Ο ΔΟΜ σε συνεργασία με το ΥΜΑ θα προσπαθήσει να αντιμετωπίσει ορισμένες ελλείψεις του έργου, οι οποίες εντοπίστηκαν κατόπιν παρατηρήσεων που έγιναν από ανθρωπιστικούς φορείς. Στόχος είναι να αντιμετωπιστούν τυχόν προβλήματα και κενά που υπάρχουν στην απασχόληση, στην εκπαίδευση και στην στέγαση. Προσφέροντας μεγαλύτερη στήριξη στην απασχόληση και στις υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας, επαγγελματική κατάρτιση αλλά και κίνητρα καλύτερης γεωγραφικής διανομής και διαμονής, πολύ σημαντικός παράγοντας η επιδότηση ενοικίου από έξι έως δώδεκα μήνες (Σπυράτου – Ρούσσου σελ. 14 2021)

2) Κέντρα Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ)

Τα κέντρα ένταξης μεταναστών παρέχουν εξεικευμένες υπηρεσίες και υποστήριξη στους μετανάστες και τους πρόσφυγες. Ο στόχος τους είναι αν παρέχουν βοήθεια στις ευάλωτες ομάδες, να βελτιώσουν το βιοτικό επίπεδο και να έχουν την καλύτερη δυνατή πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Κατά την χρονική περίοδο 2021- 2027 ο αριθμός τους θα αυξηθεί φτάνοντας τα 30 σε ολόκληρη την Ελλάδα. Τα ΚΕΜ στο προηγούμενο ΠΔΠ χρηματοδοτήθηκαν από το ΕΚΤ και αυτό προβλέπεται αν γίνεται και στο μέλλον.

3)Υποστηριζόμενη ανεξάρτητη διαβίωση για ασυνόδευτα παιδιά

Περιλαμβάνει ηλικίες 16 έως και 18 ετών και ξεκίνησε πιλοτικά το 2018 και έγινε επίσημη μορφή στέγασης για την μετάβαση των παιδιών στην ενήλικη ζωή το 2019. Αποτελείται από διαμερίσματα το κάθε ένα από τα οποία φιλοξενεί από 4 παιδιά και τους παρέχει υπηρεσίες μερικές από τις οποίες είναι: νομική βοήθεια, άτυπη εκπαίδευση και δραστηριότητες με σκοπό την ανάπτυξη δραστηριοτήτων, ψυχοκοινωνική υποστήριξη (ατομική και ομαδική). Αυτήν την στιγμή στην Ελλάδα υπάρχουν 104 διαμερίσματα τα οποία χρηματοδοτούνται από το ΤΑΜΕ.

4)ΕΣΤΙΑ

Το συγκεκριμένο πρόγραμμα προαγάγει την ένταξη αφού καλύπτει βασικές ανάγκες διαμονής και διαβίωσης καθώς παρέχει στέγη σε αστικά κέντρα και χρηματική βοήθεια. Μέχρι και το 2019 λάμβανε χρηματοδότηση από τα κονδύλια του ESI ενώ στην συνέχεια έως και σήμερα χρηματοδοτείται από το ΤΑΜΕ . Στις αρχές του 2021 το πρόγραμμα πέρασε στην επίβλεψη του Ελληνικού κράτους. Ενώ ήταν υπό την επίβλεψη της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες στο ΥΜΑ, η

μετάβαση αυτήν δεν ήταν καθόλου εύκολη. Υπήρχαν πιθανότητες να ενωθούν με το HELIOS προκειμένου η μετάβαση των προσφύγων από το ένα πρόγραμμα στο άλλο να είναι ομαλή.

5) Νέα προγράμματα ένταξης

Εκτός όμως από τα προγράμματα που αναφέρθηκαν παραπάνω, βρίσκονται σε αρχικό στάδιο κάποιες νέες πρωτοβουλίες. Οι περισσότερες από αυτές εστιάζουν στο να προετοιμάσουν τους πρόσφυγες και μετανάστες να βγούνε στην αγορά εργασίας και να ενταχθούν σε αυτήν. Τον Ιανουάριο του 2021 έγινε η δημοσίευση μιας πρότασης τριών προγραμμάτων τα οποία σχετίζονται με την ένταξη και χρηματοδοτούνται από το TAME. Το Multaka είναι ένα πρόγραμμα διετούς εκπαίδευσης 25 προσφύγων για την θέση ξεναγών σε μουσεία, ένα ακόμα πρόγραμμα ευαισθητοποίησης των τοπικών κοινοτήτων σε θέματα μετανάστευσης μέσω δημόσιων εκστρατειών και ακόμα ένα πρόγραμμα για την επαγγελματική κατάρτιση των προσφύγων. Επίσης η Γενικά Γραμματεία Μεταναστευτικής πολιτικής ανακοίνωσε την εφαρμογή ενός προγράμματος πιστοποίησης πολιτισμικών διαμεσολαβητών. Η πρώτη ομάδα συμμετεχόντων θα αποτελείται από 170 διαμεσολαβητές οι οποίοι θα λάβουν επίσημη πιστοποίηση και θα είναι έτοιμη να εργαστούν σε κρατικές υπηρεσίες όπως νοσοκομεία και καταυλισμούς προσφύγων (Σπυράτου & Ρούσσου σελ. 16 2021)

Το ΥΜΑ ενδιαφέρεται να αναπτύξει προγράμματα για την στέγαση δίνοντας προτεραιότητα στους πρόσφυγες και μετανάστες που έχουν σοβαρές ευπάθειες και αναπηρίες που ενδέχεται να μην τους επιτρέψουν να γίνουν αυτόνομοι. «Όταν πρόκειται για την προστασία των αδυνάμων, οφείλουμε όχι μόνο να συνεργαζόμαστε, αλλά και να πρωτοπορούμε», αυτήν ήταν μία από τις δηλώσεις της υφυπουργού κ. Σοφία Βούλτεψη. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα ονομάζεται πρόγραμμα στεγών υποστηριζόμενης διαβίωσης για άτομα με αναπηρίες. Υπάρχει ήδη ένα τέτοιο πρόγραμμα το οποίο αποτελείται από 55 διαμερίσματα. Επιπλέον το ΥΜΑ σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στοχεύει στην υλοποίηση ενός καινούργιου προγράμματος το οποίο θα είναι παρόμοιο με τα προηγούμενα, στο πλαίσιο του οποίου Έλληνες και πρόσφυγες θα ζουν κάτω από την ίδια στέγη, με κύριο σκοπό την προαγωγή ειρηνικής συμβίωσης και ένταξης στην κοινωνία (Σπυράτου & Ρούσσου σελ. 17 2021)

Η UNICEF σε συνεργασία με την ΥΜΑ υπέγραψαν μνημόνιο συνεργασίας. Πρόκειται για υλοποίηση ενός τριετούς ολιστικού σχεδίου, ύψους 34 εκατομμυρίων ευρώ. Το οποίο αφορά την αποτελεσματική είσοδο των παιδιών προσφύγων και μεταναστών στην εκπαίδευση. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα ευελπιστεί πως έως και το 2024 τα παιδιά των μεταναστών και των προσφύγων θα έχουν δικαίωμα στην ποιοτική εκπαίδευση. Εκτός από τους παραπάνω οργανισμούς στην επιτροπή θα ανήκει και το Υπουργείο Παιδείας, Εσωτερικών και Υγείας, όπως επίσης και η Γενική Διεύθυνση

Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο ΔΟΜ αλλά και η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (Σπύρατου & Ρούσσου σελ. 17 2021).

Δυστυχώς οι καθυστερήσεις που υπάρχουν στην υλοποίηση των νέων προγραμμάτων, η έλλειψη στην ανταλλαγή πληροφοριών και συντονισμού μεταξύ των προγραμμάτων είναι κάποια σημαντικά προβλήματα που δυστυχώς εξακολουθούν να υπάρχουν. Επίσης στο προηγούμενο ΠΔΠ πολλά προγράμματα τα οποία είχαν εγκριθεί από την κυβέρνηση ακυρώνονται χωρίς προειδοποίηση πριν από τον ολοκλήρωσή τους.

7.6 Περαιτέρω ανάγκες και συστάσεις

Τα προγράμματα ένταξης τα οποία υπάρχουν ήδη στην Ελλάδα δυστυχώς δεν θεωρούνται επαρκή για να μπορέσουν να καλύψουν τις ανάγκες και τα κενά που έχουν εντοπίσει οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αλλά και άλλοι φορείς των τοπικών αρχών. Παρακάτω θα δούμε μερικά από τα προβλήματα που ταλανίζουν τους μετανάστες και πρόσφυγες και τα οποία πρέπει να αντιμετωπιστούν επείγοντως. Έχουν διατυπωθεί και συστάσεις προς την Ελληνική κυβέρνηση σχετικά με το πώς θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά τα κονδύλια της ΕΕ για την καλύτερη δυνατή ένταξη των ομάδων.

Αρχικά θα πρέπει να γίνουν μαθήματα γλώσσας ευρείας κλίμακας σε εθνικό επίπεδο. Όλοι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες θα πρέπει να έχουν πρόσβαση στην σωστή και ποιοτική εκπαίδευση. Αυτό θα βοηθήσει αρκετά την διαδικασία της ένταξης τους σχετικά με το HELIOS αφού εφοδιαστούν με τις βασικές γνώσεις, θα πρέπει να έχουν πρόσβαση και σε ευέλικτη γλωσσική εκπαίδευση για προχωρημένους. Στην συνέχεια θα πρέπει να υπάρξει ενισχυμένη υποστήριξη για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Πιο συγκεκριμένα ο προγραμματισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει την χαρτογράφηση δεξιοτήτων, την εκπαίδευση στον πλαίσιο εργασίας, την γλωσσική και επαγγελματική κατάρτιση, την αντιστοιχισμό των θέσεων εργασίας, την μαθητεία και την βοήθεια για αναγνώριση και αντιστοιχία των τίτλων σπουδών. Επιπρόσθετα θα πρέπει να αυξηθεί ο αριθμός των κέντρων ένταξης των μεταναστών, όπως επίσης και οι δυνατότητες τους. Για να μπορέσουν όμως να γίνουν λειτουργικά ως μηχανισμοί θα πρέπει το προσωπικό που θα απασχολεί να είναι εκπαιδευμένο κατάλληλα στην παροχή υπηρεσιών σε αυτόν τον τομέα. Θα πρέπει επίσης να προσληφθούν περισσότεροι πολιτισμικοί διαμεσολαβητές (Σπυράτου & Ρούσσου σελ. 18 2021). Θα πρέπει να λυθεί το πρόβλημα της στέγασης, διότι σε μια χώρα χωρίς τέτοιου είδους προγράμματα τα ήδη υπάρχοντα προγράμματα που είναι υπεύθυνα για την στέγαση θα είναι ανεπαρκή. Το ΥΜΑ έχει ορίσει την διεύρυνση των στεγαστικών προγραμμάτων ως ένα πολύ σημαντικό ζήτημα, όμως δυστυχώς πολλές περιοχές στην χώρα δεν είναι πρόθυμες να

φιλοξενήσουν τους αιτούντες άσυλο. Επιπλέον η προσωρινή διαμονή τους σε καταυλισμούς και ξενοδοχεία δεν αποτελεί λύση αντιθέτως αποτελούν εμπόδιο στην ένταξη καθώς βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές (Σπυράτου & Ρούσσου σελ. 19 2021).

Συνοψίζοντας, απαιτείται καλύτερη συνεργασία μεταξύ των εθνικών και τοπικών αρχών. Η οποία θα έχει ως αποτέλεσμα την δίκαιη κατανομή των προσφύγων και των μεταναστών, η οποία με την σειρά της θα συμβάλει στην αύξηση κατάλληλων επιλογών στέγασης. Θα πρέπει να γίνει επανεξέταση των ήδη υπάρχοντων προγραμμάτων, θα πρέπει να στηριχτεί το πρόγραμμα για ασυνόδευτα παιδιά και τους πρόσφυγες με αναπηρίες και να διευρυνθεί για να αποτραπεί η ιδρυματοποίηση και να προαχθεί η ένταξη, να γίνεται καλύτερη διαχείριση των υποθέσεων, κάτι πολύ σημαντικό είναι να έχουν όλοι οι άνθρωποι πρόσβαση στην εκπαίδευση ιδίως οι άνθρωποι που ζούνε σε καταυλισμούς και αυτή η εκπαίδευση να είναι ποιοτική. Δυστυχώς τα παιδιά των προσφύγων έχουν πρόσβαση στην σχολική εκπαίδευση. Καλύτερη πρόσβαση σε ψηφιακές δεξιότητες. Εδώ υπάρχει μια μεγάλη ανισότητα: ενώ η Ευρώπη προετοιμάζεται για την ψηφιακή της μετάβαση, μετανάστες και οι πρόσφυγες ενδέχεται να δεχθούνε ψηφιακό αποκλεισμό, εκτός και αν τους προσφερθούν σεμινάρια και ευκαιρίες εκμάθησης. Επίσης η ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τα προβλήματα των ευάλωτων ομάδων. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελούν τα προσβάσιμα μέσω διαδικτύου συστήματα τα οποία θα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε πολλές γλώσσες για να μπορούν να γίνονται κατανοητά από όλους αλλά και να είναι διαθέσιμα μέσω κινητού τηλεφώνου διότι οι πρόσφυγες και οι μετανάστες συνήθως δεν έχουν την δυνατότητα πρόσβασης σε υπολογιστή. Πολλοί αιτούντες άσυλο κατά την άφιξη τους στην Ελλάδα αντιμετωπίζουν πολλά προβλήματα όσον αφορά την διαβίωση τους οι οποίες στην συνέχεια επηρεάζουν και την ένταξη τους. Ένα γενικό θέμα είναι η ανάγκη περαιτέρω επένδυσης στην υποστήριξη κατά την άφιξη και μια ολιστική προσέγγιση για την υποστήριξη της μετάβασης από την φάση υποδοχής στην φάση ένταξης. Μέχρι στιγμής η κυβέρνηση εστιάζει στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες , που λαμβάνουν το καθεστώς πρόσφυγα μήνες έως και χρόνια μετά την υποβολή αίτησης του ασύλου. Το σχέδιο δράσης της ΕΕ που αναφέρεται στην ενσωμάτωση και ένταξη τονίζει πως είναι ιδιαίτερα σημαντικό να παίρνονται μέτρα για την ένταξη από το πρώιμο στάδιο της υποδοχής (Σπυράτου & Ρούσσου σελ.19 2021).

Σημαντικά επόμενα βήματα για την ένταξη των προσφύγων και των μεταναστών στην Ελλάδα

- Ένα θετικό πρώτο βήμα θα ήταν η ανακοίνωση μια επικυρωμένης Εθνικής Στρατηγικής για την Ένταξη. Η κυβέρνηση θα πρέπει να δημιουργήσει ένα σχέδιο δράσης το οποίο θα πρέπει να βασίζεται στις ανάγκες των προσφύγων

και των μεταναστών. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να είναι μακροπρόθεσμος και με την υποστήριξη μιας στοχοθετημένης και σταθερής χρηματοδότησης

- Μεγαλύτερη σαφήνεια και διαφάνεια όσον αφορά το προγραμματισμό των κονδυλίων, τι προτεραιότητες και τις ανάγκες ένταξης και την αξιολόγηση αυτών.
- Εφαρμογή της αρχής της εταιρικής σχέσης. Θα πρέπει να συμμετέχουν ουσιαστικά όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Αυτά τα μέτρα θα πρέπει να ισχύουν σε όλα τα στάδια της διαχείρισης των κονδυλίων. (Σπύρατου & Ρούσσου σελ. 21 2021)

Συνεργασία μεταξύ των Ταμείων. Τα έργα μπορούν να συγχρηματοδοτούνται από διαφορετικά μέσα χρηματοδότησης για καλύτερα αποτελέσματα.

- Συνεργασία και συντονισμός σε όλα τα επίπεδα. Για παράδειγμα το ΥΜΑ θα πρέπει να συνεργαστεί με τους δήμους και τις περιφέρειες, καθώς μεγάλο μέρος από την χρηματοδότηση του ΕΚΤ+ θα δοθεί σε 13 περιφέρειες της χώρας. (Σπυράτου & Ρούσσου σελ. 22 2021)

7.7 Covid – 19 και ένταξη. προβλήματα και αυξημένες ανάγκες

Η πανδημία επηρέασε ολόκληρο τον πλανήτη επομένως δεν μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστους τους πρόσφυγες και μετανάστες που θεωρούνται ευάλωτες ομάδες. Η κοινωνία των πολιτών και άλλες οργανώσεις προσπάθησαν με κάθε τρόπο να καλύψουν το κενό και τις ανάγκες που δημιούργησε η πανδημία. Προσπάθησαν να στηρίξουν με κάθε τρόπο τις ευάλωτες ομάδες, προσαρμόζοντας τα προγράμματα και τις υπηρεσίες τους με σκοπό την κάλυψη των αναγκών τους (Σπυράτου & Ρούσσου σελ. 10 2021).

Όπως είναι φυσικό όμως υπάρχουν κάποιες ανάγκες σε εθνικό αλλά και περιφερειακό επίπεδο οι οποίες δεν κατάφεραν να εκπληρωθούν. Μερικές από αυτές ήταν οι εξής:

- Η Έλλειψη επαρκούς πληροφόρησης από αξιόπιστες πηγές σε γλώσσες που μπορούν να κατανοήσουν οι πληθυσμοί. Αυτό το πρόβλημα δημιούργησε τεράστιο φόβο και ανασφάλεια και είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργούνται τεράστιες ουρές στις δημόσιες υπηρεσίες και τεράστια σύγχυση.
- Παράνομοι περιορισμοί στην μετακίνηση, εφαρμόστηκαν στους πρόσφυγες που κατοικούσαν σε καταυλισμούς, όπου οι συνθήκες διαβίωσης ήταν ήδη αντίξοες. Τα μέτρα που εφαρμόστηκαν στους καταυλισμούς ήταν πιο αυστηρά σε σχέση με εκείνα που εφαρμόστηκαν στους Έλληνες πολίτες. Επιπλέον θεωρήθηκαν δυσανάλογα.
- Η συνεχιζόμενη αναγκαστική μετακίνηση πληθυσμών από ξενοδοχεία καταυλισμούς και το πρόγραμμα ESTIA.
- Το κλείσιμο των σχολείων και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση είχαν αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά των προσφύγων και των μεταναστών. Διότι όσοι ζούσαν σε καταυλισμούς δεν μπορούσαν να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Επομένως το περιβάλλον δεν ευνόησε ούτε τον τομέα της εκπαίδευσης αλλά ούτε και τις άτυπες εκπαιδευτικές δραστηριότητες για παιδιά και ενήλικες οι οποίες είτε έπαψαν συνολικά είτε γίνονταν σε διαδικτυακό περιβάλλον (Σπύρατου & Ρούσσου σελ.10 2021)

- Η πανδημία επηρέασε και την πρόσβαση στην εύρεση εργασίας. Διότι είτε σήμανε το τέλος της εργασίας και πολλοί άνθρωποι έμειναν άνεργοι και εμπόδισε τους αναζητούντες εργασία να βρουν δουλειά. Επίσης πολλοί μετανάστες και πρόσφυγες δεν μπόρεσαν να επωφεληθούν από την κρατική βοήθεια, αφού συντριπτική πλειονότητα αυτών είτε δεν εργάζεται επίσημα είτε δεν έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που απαιτούνται για την διεκδίκηση της.

Λόγω των παραπάνω εμποδίων οι μετανάστες και οι πρόσφυγες έμειναν αβοήθητοι. Αυτοί οι άνθρωποι εκτός από τον φόβο και την αβεβαιότητα που ήδη ένιωθαν από τις καταστάσεις που είχαν ζήσει πλέον είχαν να διαχειριστούν και τα προβλήματα που δημιούργησε η πανδημία, η οποία εκτός των άλλων είχε αρνητικό αντίκτυπο και στην ψυχική τους υγεία. Προς το παρόν δεν μπορεί να μετρηθεί σε όλο το φάσμα του ο αντίκτυπος που θα έχει πανδημία, ωστόσο υπάρχει ανησυχία για τις ψυχικές διαταραχές που θα έχουν στο μέλλον οι άνθρωποι που έζησαν κάτω από τόσο δύσκολες συνθήκες.

Πριν το σχέδιο ανάκαμψης της Ευρώπης, το TAME και το ESI είχαν προετοιμαστεί για να βοηθήσουν τους πρόσφυγες και τους μετανάστες σε σχέση με ότι αφορά την αντιμετώπιση του Covid- 19. Δυστυχώς τα μέτρα έκτακτης ανάγκης που εφαρμόστηκαν για την υγειονομική περίθαλψη ή η στέγαση εφαρμόστηκαν με καθυστερήσεις και ήταν εν μέρει η επιτυχία τους. Ενώ τα πιο μακροπρόθεσμα σχέδια όπως για παράδειγμα η ψηφιοποίηση μαθημάτων και υπηρεσιών παρουσίασαν επίσης προβλήματα.

Από το 2021 το Ταμείο Ανάκαμψης της Ευρώπης προσφέρει γρήγορη και ευέλικτη χρηματοδότηση, ο οποίος θα αξιοποιηθεί για τις ανάγκες που έχουν προκύψει λόγω της πανδημίας και αποτελεί τεράστια ευκαιρία για να μπορέσει η χώρα να αντιμετωπίσει τις υπάρχουσες δυσκολίες αλλά και αυτές που θα έρθουν στο μέλλον. Μέχρι στιγμής, το σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που εφαρμόστηκε στην Ελλάδα δεν παρέχει μια συνεκτική απάντηση για μια βιώσιμη ανάπτυξη που μπορεί να καλύψει τα κενά που υπάρχουν όπως για παράδειγμα στην εκπαίδευση και στην υγειονομική περίθαλψη και την εργασία. Για να βελτιωθεί η κατάσταση απαιτείται βελτιωμένος διατομεακός συντονισμός και να υπάρχει συνεργασία μεταξύ όλων των μελών. Κι ενώ το σχέδιο ισχυρίζεται πως διασφαλίζει συνοχή και συμπληρωματικότητα με την Εθνική Στρατηγική για Ένταξη, η τελευταία έχει αξιοποιηθεί μόνο για την υιοθέτηση της και θα τροποποιηθεί και σύντομα σύμφωνα με το ΥΜΑ. Με λίγα λόγια δεν είναι σαφές πως θα αντιμετωπιστούν οι ανάγκες και τα προβλήματα που θέτει η πανδημία και όλες οι απαιτήσεις των αιτούντων άσυλο.

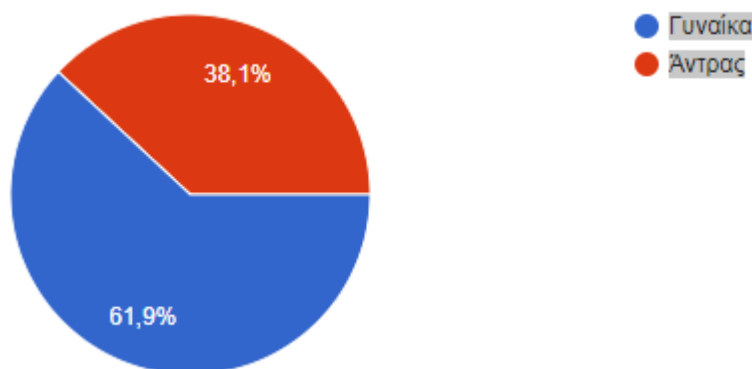
Κεφάλαιο 8^ο

Μεθοδολογικό πλαίσιο έρευνας

Στο 8^ο κεφάλαιο θα της παρούσας εργασίας, θα γίνει ανάλυση του μεθοδολογικού πλαισίου της έρευνας σχετικά με τον πληθυσμό και το δείγμα που πάρθηκε. Τα στοιχεία που προέκυψαν από την συγκεκριμένη έρευνα συγκεντρώθηκαν μέσω της χρήσης ερωτηματολογίου. Το οποίο μοιράστηκε αποκλειστικά σε ΜΚΟ. Κύριος στόχος του έρευνας ήταν η εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικά με τις ΜΚΟ, την Ευρωπαϊκή ένωση , τις χρηματοδοτήσεις και τον βαθμό ικανοποίησης των εργαζομένων. Η διανομή έγινε ηλεκτρονικά μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου Google Forms.

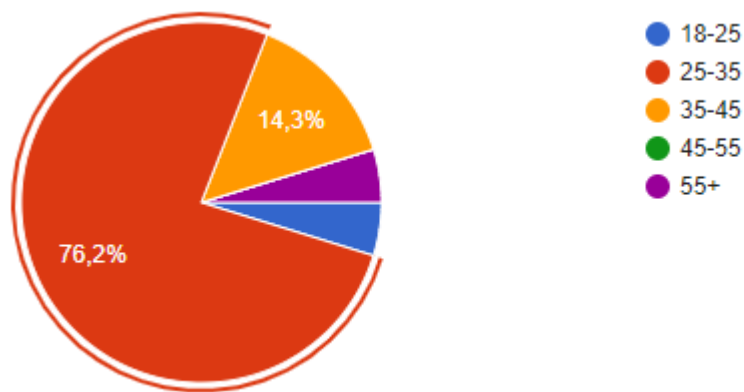
8.1 γενικά στοιχεία ερωτηθέντων

Η πρώτη ερώτηση αναφέρεται στο φύλο των ερωτηθέντων.

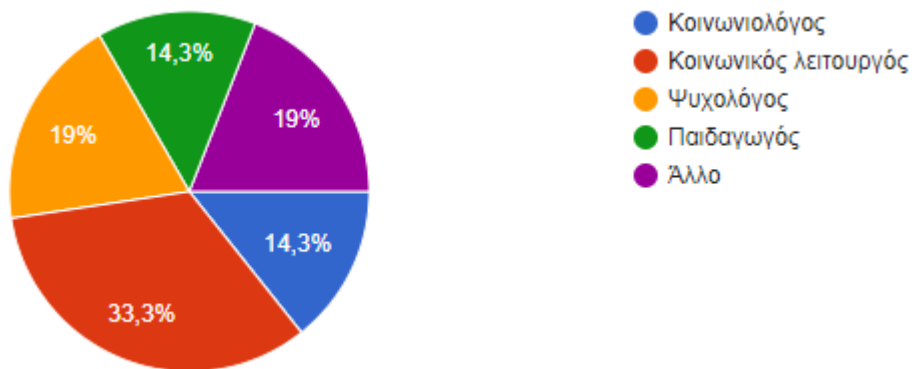
Όπως βλέπουμε το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελείται από γυναίκες. Πιο συγκεκριμένα το 61,9 % ενώ το 38,1% από το αντρικό φύλο

Η δεύτερη ερώτηση σχετίζεται με την ηλικία των ερωτηθέντων.

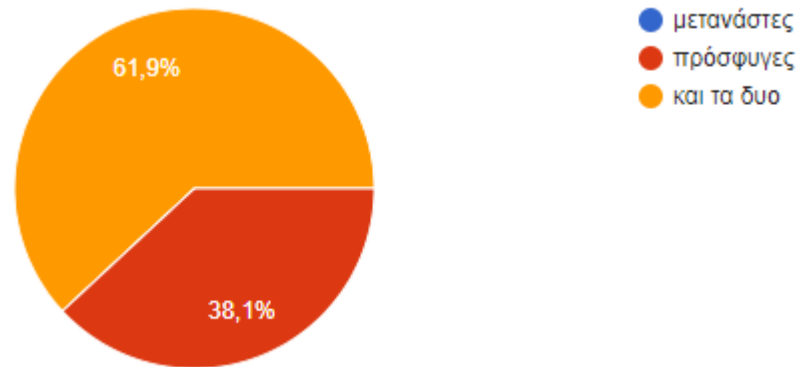
Βλέποντας το διάγραμμα της πίτας παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 25 – 35 , πιο συγκεκριμένα το ποσοστό ανέρχεται στο 76,2% ενώ ακολουθεί δεύτερη η ηλικιακή ομάδα των 35 – 45 , με ποσοστό 14,3 %

Η τρίτη ερώτηση σχετίζεται με τον τομέα που απασχολούνται οι ερωτηθέντες.

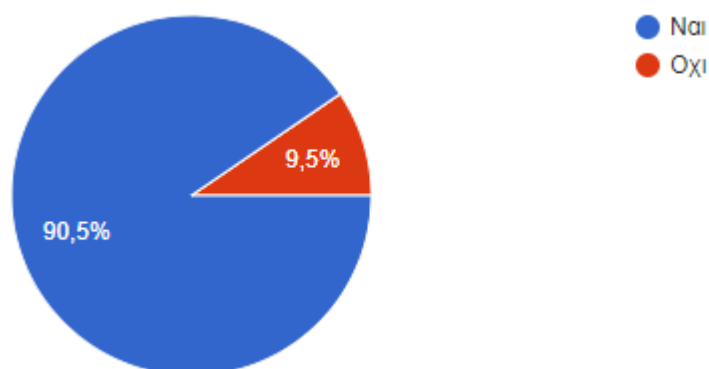
Από το παραπάνω διάγραμμα της πίτας προκύπτει ότι το 33,3 % απασχολούνται ως κοινωνικοί λειτουργοί, το 19 % ως ψυχολόγοι και το 14,3 % ως παιδαγωγοί και κοινωνιολόγοι.

Η τέταρτη ερώτηση αναφέρεται στην απασχόληση των ΜΚΟ (μετανάστες ή πρόσφυγες)

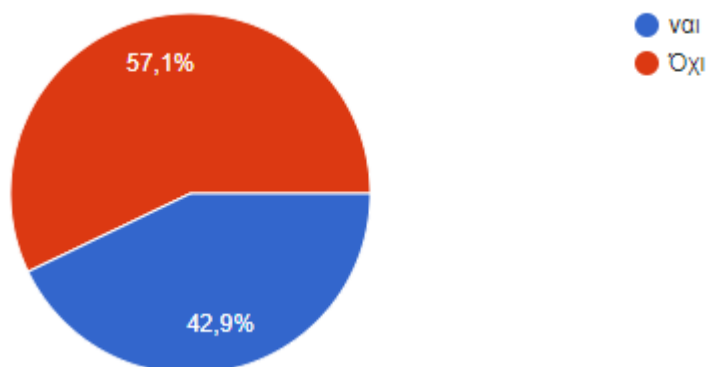
Σύμφωνα με το διάγραμμα της πίτας το 61,9% ασχολείται και με τις δυο κατηγορίες ενώ το 38,1 % μόνο με πρόσφυγες.

Στην ερώτηση πέντε οι ερωτηθέντες απαντούν στο αν η ΜΚΟ δέχεται χρηματική βοήθεια από την ΕΕ.

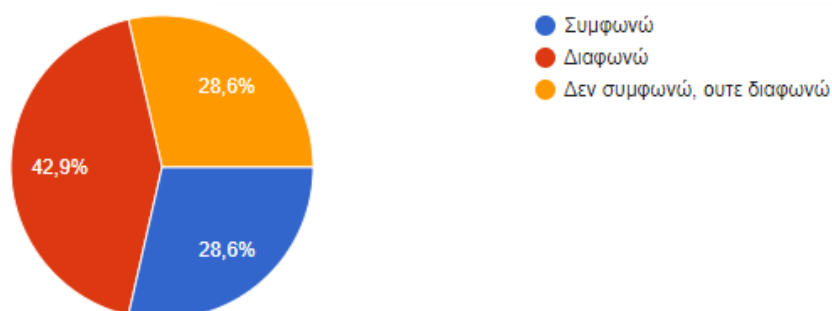
Το 90,5% απάντησε θετικά ενώ ένα μικρό ποσοστό που ανέρχεται στο 9,5% ανταποκρίθηκε αρνητικά.

Στην ερώτηση έξι οι ερωτηθέντες κλήθηκαν να απαντήσουν αν δέχονται χορηγίες από άλλες εταιρείες

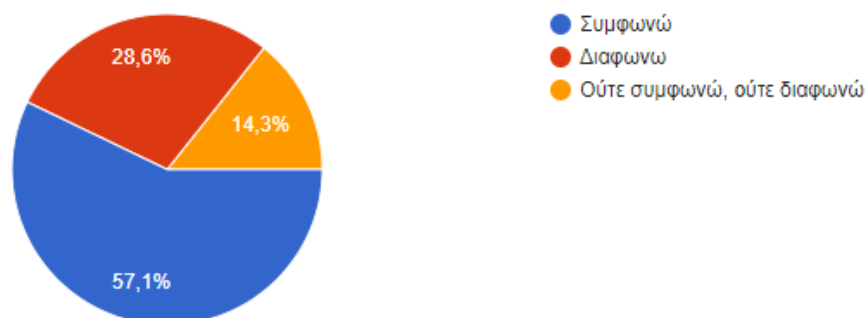
Οι αρνητικές απαντήσεις συγκέντρωσαν ποσοστό 57,1 % ενώ οι θετικές 42,9%

Η έβδομη ερώτηση του ερωτηματολογίου αναφέρεται στο χρηματικό ποσό που λαμβάνουν οι ΜΚΟ και ρωτά τους εργαζόμενους αν το θεωρούν αρκετό για να καλυφθούν οι απαραίτητες ανάγκες.

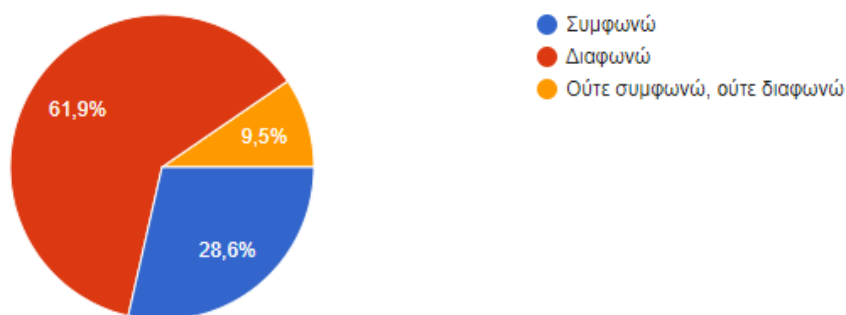
Συγκεντρώθηκαν περισσότερες αρνητικές απαντήσεις με ποσοστό 42,9 %, ενώ το ποσοστό για τις άλλες δυο κατηγορίες είναι ίδιο δηλαδή 28,6%

Η όγδοη ερώτηση αναφέρεται στην παραγωγικότητα των εργαζομένων και αν επηρεάστηκε από την πανδημία.

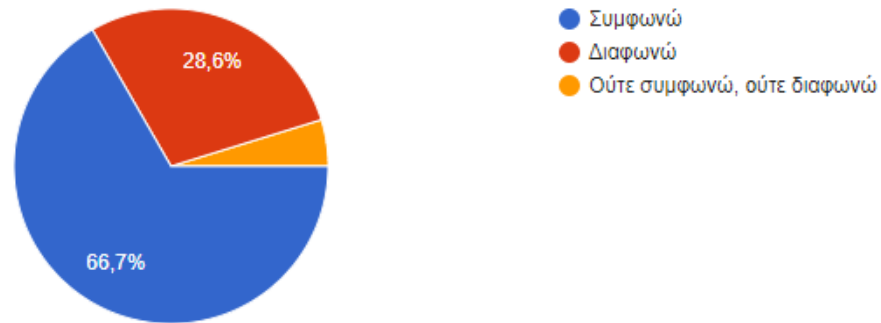
Σύμφωνα με το διάγραμμα της πίτας το 57,1% ποσοστό των ερωτηθέντων επηρεάστηκε όσον αφορά την απόδοση του από την πανδημία, το 28,6% διαφώνησε και το 14,3% ούτε επηρεάστηκε αλλά ούτε και έμεινε ανεπηρέαστο.

Στην ένατη ερώτηση οι ερωτηθέντες καλούνται να απαντήσουν αν θεωρούν ότι το προσωπικό της ΜΚΟ που εργάζονται είναι αρκετό για την κάλυψη των αναγκών.

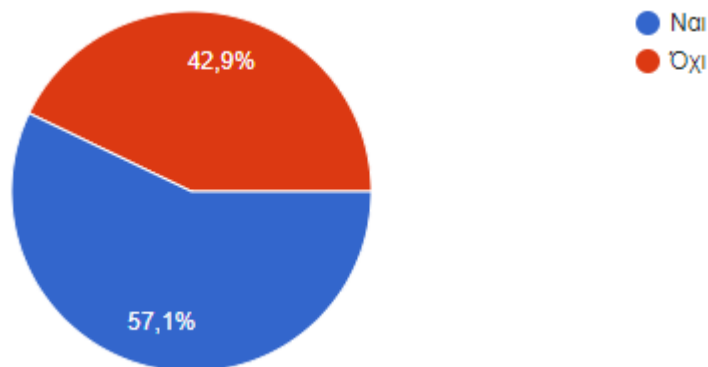
Ένα μεγάλο ποσοστό απάντησε αρνητικά (61,9%), το ποσοστό των 28,6% είναι ικανοποιημένο ενώ ένα μικρό ποσοστό (9,5%) ούτε συμφωνεί αλλά ουτε διαφωνεί

Η δέκατη ερώτηση καλεί τους εργαζόμενους να απαντήσουν αν μειώθηκε παραγωγικότητα τους λόγω της πανδημίας.

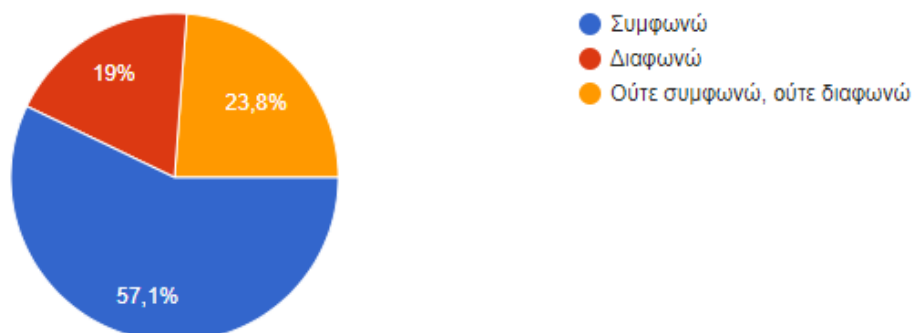
Οι περισσότερες απαντήσεις ήταν θετικές, με ποσοστό 66,7 % να απαντούν ότι η παραγωγικότητα τους επηρεάστηκε και το ποσοστό 28,6% να απαντάει αρνητικά

Η ενδέκατη ερώτηση αναφέρεται στην προσφορά των εργαζομένων και αν αισθάνονται ότι αναγνωρίζεται.

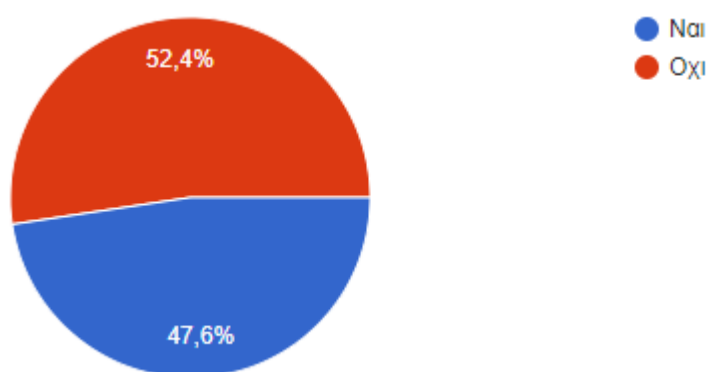
Οι περισσότερες απαντήσεις ήταν θετικές ενώ το ποσοστό 42,9% απάντησε αρνητικά

Στην δωδέκατη ερώτηση ζητείται από τους ερωτηθέντες αν η θεωρούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει συνεισφέρει στην ανάπτυξη της ΜΚΟ όπου εργάζονται.

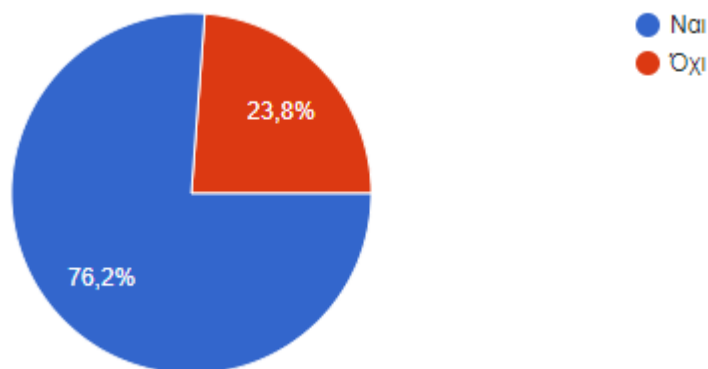
το ποσοστό 57,1% ήταν θετικό, υποστηρίζοντας ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει βοηθήσει στην εξέλιξη των ΜΚΟ όπου εργάζονται, το ποσοστό 23,8% είναι ουδέτερο και το 19% έχει αρνητική στάση

Στην δέκατη Τρίτη ερώτηση ρωτούνται οι εργαζόμενοι εάν η Ελλάδα έχει βοηθήσει στην ανάπτυξη των ΜΚΟ όπου εργάζονται.

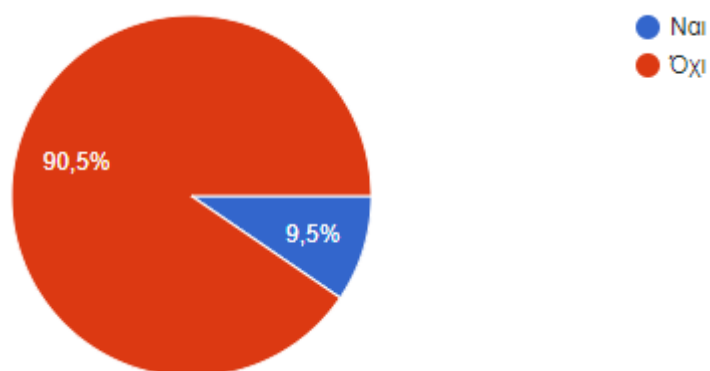
Οι περισσότερες απαντήσεις ήταν αρνητικές με ποσοστό 52,4% ενώ θετικά απάντησε το ποσοστό 47,6%

Η δέκατη τέταρτη ερώτηση αναφέρεται στην ψυχολογία των εργαζόμενων κατά την διάρκεια της πανδημίας και κατά τους επηρέασε στον τρόπο που εργάζονται και στην παραγωγικότητα τους.

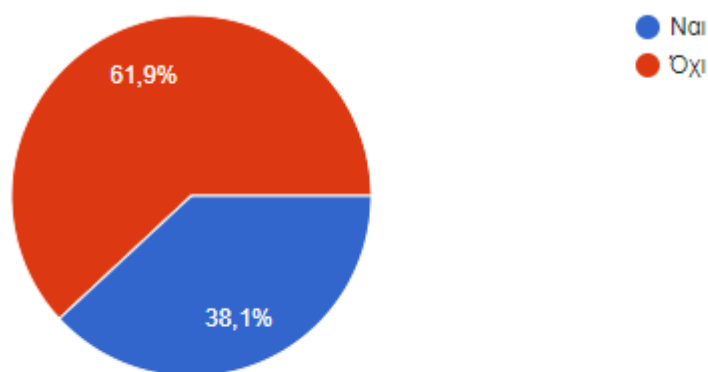
Το μεγαλύτερο ποσοστό των εργαζόμενων απάντησε θετικά (76,2%) ενώ το ποσοστό 23,8 % δηλώνει πως δεν επηρεάστηκε από την πανδημία.

Στην δέκατη Πέμπτη ερώτηση τίθεται το ερώτημα για τις συνθήκες διαβίωσης των μεταναστών – προσφύγων στην Ελλάδα και αν τις θεωρούν ικανοποιητικές.

Με την συντριπτική πλειοψηφία να τις θεωρεί ακατάλληλες με ποσοστό 90,5% ενώ το 9,5% έχει θετική στάση

Και τελευταία ερώτηση εάν οι εργαζόμενοι θεωρούν ότι λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα κατά την διάρκεια του covid-19 για την ασφάλεια την δική τους αλλά και των προσφύγων- μεταναστών.

Το ποσοστό 61,9% απάντησε αρνητικά θεωρώντας ότι δεν τηρούνται όλα τα απαραίτητα μέτρα προστασίας ενώ το ποσοστό 38,1% είναι ικανοποιημένο

Συμπεράσματα

Η παρούσα διπλωματική εργασία ασχολήθηκε με τις Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, την παροχή υπηρεσιών σε μετανάστες και πρόσφυγες. Αλλά και την συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτήν την προσπάθεια.

Συγκεκριμένα παρουσιάστηκε ένα γενικό πεδίο, στο οποίο αναλύονταν οι δράσεις των ΜΚΟ, η δομή τους, η νομική τους μορφή, η κατηγοριοποίηση τους. Στην συνέχεια αναλύθηκε τι είναι η κοινωνία των πολιτών, τα χαρακτηριστικά της και την ανάπτυξή της κατά την πάροδο του χρόνου. Μέσα από αυτήν την έρευνα κατανοήσαμε ποσό σπουδαίο ρόλο παίζει στον κόσμο για την ειρήνη αλλά και την προσφορά.

Επιπλέον αναλύθηκαν όροι όπως η μετανάστευση, ο εθελοντισμός ως κοινωνικό φαινόμενο, πρόσφυγες και προσφυγική κρίση. Έγινε αναφορά στις χρηματοδοτήσεις που δέχονται οι ΜΚΟ αλλά και σε κατηγορίες που δέχονται οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις κατά καιρούς.

Επίσης έγινε έρευνα μέσω τον διαμερισμό ερωτηματολογίων σε διάφορες ΜΚΟ. Μέσα από αυτήν την έρευνα αναλύθηκε η ικανοποίηση που νιώθουν οι εργαζόμενοι των ΜΚΟ από τις συνθήκες εργασίας, την αντιμετώπιση του κράτους ως προς της χρηματοδοτήσεις και αν επηρεάστηκαν από την πανδημία όσον αφορά την απόδοσή τους και τον ρυθμό της παραγωγικότητάς τους.

Ηλεκτρονική βιβλιογραφία

Η Ελλάδα από το 2020 στο 2021: προσφυγική μεταναστευτική κρίση, Β. Καρακάση

Geopolitical Cyprus. Διαθέσιμο στην διεύθυνση:
<https://geopoliticalcyprus.org/2021/02/09/to-prosfygiko-stin-ellada/>

Η προσφυγική κρίση στην Ευρώπη και η διαχείρισή της από τις ελληνικές κυβερνήσεις, Ι. Παπαδοπούλου, Σεπτέμβριος του 2017. Διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα:
<http://ikee.lib.auth.gr/record/293893/files/GRI-2017-20140.pdf>

Ο ρόλος και οι δράσεις των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων. Ε. Γιάγκα, 23/05/2018. Διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα:

<http://okeanis.lib.teipir.gr/xmlui/handle/123456789/4378>

ΜΚΟ : δράση χωρίς έλεγχο; Εφημερίδα efsyn.11/09/2018 διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα https://www.efsyn.gr/stiles/apopseis/163904_mko-drasi-horis-elegho

Βόμβα με σκάνδαλα από ΜΚΟ στο προσφυγικό ελέω κυβέρνησης, εφημερίδα ελεύθερος τύπος, 21/5/2017. Διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα <https://eleftherostypos.gr/ellada/102035-bomba-me-sexoyalika-skandala-apo-mko-sto-prosfygiko-eleo-kybernis/>

Καταγραφή φορέων που δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Επικράτεια σε θέματα μετανάστευσης, χαροκόπειο παμπεπιστήμιο. Χ. Χαλκιάς & Ε. Βόνδα & Ε. Κωνσταντίδη & Κ. Παππάς & Λ. Φρατσέα. 12/2009 μπορείται να το βρείτε διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα

https://galaxy.hua.gr/~metanastes/MKO_Metanaston.pdf

Εθελοντισμός: η άλλη όψη της ανιδιοτέλειας, Μ Μωραΐτη, 15/6/2019. Διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα

<https://www.maxmag.gr/politismos/koinonia/ethelontismos/>

Πρώτη στέγη υποστηριζόμενης διαβίωσης για πρόσφυγες ΑΜΕΑ. Ελληνική Δημοκρατία, υπουργείο μετανάστευσης και ασύλου. 18/6/2021. Μπορείται να το βρείτε διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα

<https://migration.gov.gr/en/proti-stegi-ypostirizomenis-diaviosis-gia-prosfyges-amea/>

Η Ευρωπαϊκή προσφυγική κρίση στον Ελλαδικό χώρο. Μπορείται να το βρείτε διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα

<https://www.mednet.gr/archives/2020-sup/pdf/28.pdf>

προσφυγική κρίση στην Ελλάδα, Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα διαθέσιμο

<https://www.snf.org/el/protobouliies/alles/prosfygiki-krisi-stin-ellada/>

τι είναι η κοινωνία των πολιτών. Ν. Μουζέλης 24/11/2008. Θα το βρείτε διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα

<https://www.tovima.gr/2008/11/24/opinions/ti-einai-i-koinwnia-twn-politwn/>

η σύμβαση του 1951 σχετικά με το καθεστώς των προσφύγων, UNHCR. Διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα

<https://www.unhcr.org/gr/%CE%B7-%CF%83%CF%8D%CE%BC%CE%B2%CE%B1%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-1951-%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF-%CE%BA%CE%B1%CE%B8%CE%B5%CF%83%CF%84%CF%8E%CF%82-%CF%84>

ελληνικές ΜΚΟ – θεωρία και πράξη Ε. Πάνου, Μ. Μαρούλη .2020 θα το βρείτε διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα

<http://repository.library.teimes.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/9326/DE-%20%20%20%20%20%20%20-%20%20%20%20%20.pdf?sequence=1>

Ένταξη προσφύγων / ισσων στην Ελλάδα τα περιθώρια στενεύουν. Social policy Σπυράτου & Ρούσου 06/21. Μπορείται να το βρείτε διαθέσιμο στην παρακάτω ιστοσελίδα.

<https://socialpolicy.gr/2021/07/%CE%AD%CE%BD%CF%84%CE%B1%CE%BE%CE%B7-%CF%80%CF%81%CE%BF%CF%83%CF%86%CF%8D%CE%B3%CF%89%CE%BD-%CE%B9%CF%83%CF%83%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BD-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%AC%CE%B4%CE%B1-%CF%84%CE%B1.htm>

